

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 din., pol leta 16 din., četrta leta 8 din. Izven Jugoslavije 56 din. Naročnina se pošlje na upravišstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rekopisi se ne vračajo. Upravišstvo sprejema naročajo, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaplete reklamacije so poštnine proste. Češkovni račun poštnega urada Ljubljana št. 13.605. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

1. številka.

MARIBOR, dne 3. januarja 1924

58. letnik.

združitvi naprednih sil.

Nekaj starejših spominov.

Kakor znano, je takoj po preobratu zveržil znano zlo Slovenije — dr. Žerjav Samostojno stranko. Bil je vesel, ko je odščipnila Samostojna pri volitvah v ustavotvorno skupščino naši stranki nekaj mandatov, se poglala v naročje srbijanskemu centralizmu in šla skupaj z radikali ter demokrati v ono, za celo državo nesrečno vladno večino, ki nam je rodila šibo božjo cele Jugoslavije — centralistično ustavo. Kot plačilo za pomoč k izdajstvu slovenske avtonomije so pobasali samostojni generali v žepe nekaj stotisočakov iz državne blagajne, a ljudstvo v Sloveniji jih je nagradilo pri zadnjih volitvah s popolnim porazom, iz katerega se je otel kot edini zastopnik slovensko samostojnih izdajic — g. Pucelj.

Preostanek samostojnih po volitvah.

Po volitvah je g. Pucelj sameval po Beogradu in kot politični samotar ni našel precej časa nobenega prebivališča. Po dolgem moledovanju so ga vendarle končno sprejeli pod srbijansko okrilje zemljoradniki, ki so ga že bili za dobo delovanja ustavotvorne skupščine izbacili iz kluba baš radi pohlepnosti samostojnih generalov po vladnih koristih.

Gospod Pucelj je torej po imenu zopet postal slovenski zemljoradnik, a v srcu in na tihem pa je vedno star zaveznik, prijatelj in podpornik sedanje samoradikalne — Pašičeve vlade. Gospod Pucelj je na videz z zemljoradniki vred v opoziciji, a se nikdar ni upal doslej v zbornici nastopiti proti ukrepom Pašičeve vlade. Mož se dobro zaveda, ako bi se postavil odločno proti Pašiču ter radikalom, bi znali ti njegovi nekdanji vladni ministrski sotovariši marsikaj izdati in razkriti (n. pr. Puceljevo umazano kupčijo z nemško živino, jugoslovanskimi prašiči itd.) in radi tega strahu ni nikdar v zbornici kot navidezni opozicionalec črnil proti davkom, kuluku in še tedaj, ko so naši poslanci tako neustrašeno nastopili za po zadnji povodnji poškodovane, ga ni bilo v zbornici. Kadarkoli pride na dnevni red v skupščini kaka točka, ki je naperjena proti Pašičevi vladi, se zna gospod Pucelj vedno pravočasno odstraniti iz zbornice, ne glasuje ne za in ne proti, da si na ta način vedno ohrani naklonjenost očeta — Pašiča.

V "Kmet. listu" in doma na shodih pa je g. Pucelj

vedno strog opozicionalec, ki piše in govori proti krivičnim davkom, kuluku itd.

Združitev vseh naprednih sil proti SLS.

Že pred zadnjimi volitvami je predvideval vodja slovenskih demokratov dr. Kukovec, da bodo naprednjaki: mlado in staroliberalci, samostojni in narodni socijalisti porazno tepeni, ako bodo šli ločeni v volilni boj. Že torej pred volitvami je začel izpuščati iz preluknjane demokratske barke obupne klice in pozive na združitev naprednih sil v boju proti SLS. Njegova neposlušna in napredna deca ga ni poslušnila, sledil je volilni poraz za vse napredne stranke. Volilni izid in brezuspešni dr. Kukovec klic po združitvi vseh naprednjakov je voditelja slovenskih demokratov tako užalil, da se je umaknil iz javno političnega delovanja in prepuštil celotno vodstvo slovenskih mladoliberalcev krog "Jutra" in "Tabora" dr. Žerjavu.

Kot poprej dr. Kukovec tudi dr. Žerjav ni odmaknil od ust demokratsko jerihonsko trombo o nujnosti združitve naprednih sil proti SLS. "Jutro" je že večkrat pisalo, kako postaja ta združitev naprednih sil kri in meso in vse, kar se računa ter prišteva k naprednjaštvu, že sledi dr. Žerjavu in za SLS pride dan usode. Demokratsko časopisje je skoro dnevno vedelo poročati, kako se družijo te napredne sile in bodo lopnili skupno po ubogih klerikalcih. Gospod dr. Žerjav se je že videl v duhu kot generala teh bojaželjnih naprednih sil, da se vrže z njimi vred na SLS, a ravno za božične praznike in Novo leto je dobil ravno od naprednjakov tako zausnico, da bridko toži o njenih posledicah po "Jutru", "Taboru" in "Slov. Narodu".

Narodna radikalna stranka in združitev naprednih sil.

Nekaj mescev pred zadnjimi volitvami se je začela snovati po Sloveniji srbiska radikalna stranka, ki se imenuje s polnim naslovom: "Narodno radikalna stranka". Pod svoje skoz in skoz centralistično okrilje je spravila nekaj uradništva in raznih političnih izgublencev, ki so za denar in dobro plačilo na razpolago vsaki stranki.

Peščica slovenskih radikalov je izdajala v Ljubljani svoj dnevnik, ki se je imenoval "Jutranje Novosti". Ta list so plačevali srbiski radikali in to gotovo z državnim denarjem. A vkljub temu, da je bilo to glasilo podpirano od vlade, se ni moglo ukoreniniti med Slovenci in preneha z Novim letom.

Slovenski radikali so poslušali dr. Žerjavov glas po združitvi naprednih sil in so oni sedaj združili pre-

ostanke naprednih sil in to ne, kakor Žerjav sam priznava po "Jutru" za boj proti SLS, ampak za politično borbo proti peščici slovenskih mladoliberalcev.

Z Novim letom začne izhajati v Ljubljani mesto umrlih samoradikalnih "Jutranjih Novosti" nov dnevnik pod krstnim imenom "Narodni dnevnik".

Krog tega glasila so se združili: slovenski radikali, staroliberalci pod vodstvom ljubljanskega advokata dr. Ravniharja, narodni socijalisti pod vodstvom Deržiča ter Rogliča in samostojni. Prva številka "Narodnega dnevnika" je namreč prinesla proglas na javnost in na tem proglasu — za samostojne previdno ni podpisan samostojni, zemljoradniški in radikalni Pucelj, ampak Ivan Urek iz Globokega pri Brežicah.

Ali z drugimi besedami: staroliberalci, narodni socijalisti in samostojni so postali radikali. In zakaj radikali in ne demokratje? So pač sedaj pri vladnih koristih samo radikali in ne demokratje in če hrepeni kdo po dobrotah vladnih jasel, iz katerih je že zobal na debelo kot na primer gospod Pucelj, potem se pač mora prekrstiti v radikala.

Dr. Kukovec — Žerjavova jerihonska tromba po združitvi naprednih sil v boju zoper SLS je spojila ta napredne preostanke a ne v demokratskem, ampak radikalnem taboru.

Naši napredni lažiizobraženci so že pač od nekdaj taki, da jih lahko kupi vsakdo, kdor jim ponudi več za žep.

Najbolj ostudno vlogo pa vidimo igrati pri ravno-kar omenjeni združitvi naprednih sil samostojne. Ob rojstvu pri dr. Žerjavovem očetovstvu so bili samostojni, po volitvah v konstituanto so bili nekaj časa zemljoradniki, nato zopet samostojni Pašičevi hlapci, po zadnjih volitvah samostojno politični begunci, nekaj časa zopet zemljoradniki in sedaj po Novem letu pa bodo Pašičevi radikali. Samostojni so torej postali kulukarji Pašiča in to sedaj po Novem letu, ko nas je ravno Pašičeva vlada privla k tlom z novimi davki, kulukom itd.

Kdor je prodal enkrat Srbom slovensko samostojnost, bo politično trgovač s slovenskimi koristmi in usodo tako dolgo, dokler bo Pašič imel na razpolago dovolj državnega denarja, da ga razmetava med svoje kupljene mešetarje.

Tako je torej z združitvijo naprednih sil, med katere se prišteva tudi preostanek samostojnih. Hvala Bogu, da množice slovenskega ljudstva niso v razdrapanih

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus.

10. nadaljevanje.

«Kaj je?» je vprašal mirno in samozavestno, kakor se spodobi za moža postave, in odrival radovedne množice.

«Pijan je! Pravi, da se piše za Aleša Blaža. Na kor je prišel, kričal je in motil cerkveno opravilo!»

«O —! Ali ima vstopnico?»

«Seveda je nima!»

«He, mož, le kar lepo mirno se spravite odtod! Prijel ga je za roko.

«Pustite me!» je pravil Aleš Blaž in ustavljal.

«No —! Ali bodete ali ne! Le kar lepo mirno —!»

Drug policaj je prišel od nekod. Starejši je bil.

«Kaj je?» je vprašal dostojanstveno.

«Pijan je! Nemir je delal v cerkvi. Sedaj se pa ustavlja.»

«Le lepo mirni bodite!» je rekel starejši policaj nekoliko sočutno.

«Nisem pijan!» je ugovarjal Aleš. Ni še nikoli imel opravka s čuvarji javnega miru in ni vedel, da se jim ne sme ugovarjati.

«Le kar mirni bodite!» je ponavljal starejši policaj, topot brez sočutja.

«Da!»

Mirno je šel z njima. Spoznanje pride človeku včasih naglo kakor blisk.

Množice so se razmaknile, ozka ulica se je odprla med njimi, spoštljiv molk je vladal vpričo vsemogočne roke pravice.

Aleš se je hipoma ustavil.

«Kje je moj klobuk —? Klobuka nimam!»

«Seveda, —! Klobuk bomo šli še iskati! Le kar naprej, pa mir, sicer —!»

Obotavlja se je stopal med obema policajema. Roke je nervozno tiščal v žepe.

Kar mu zadenejo prsti na nekaj trdega. Na dan pride — vstopnica.

«Tule je moja vstopnica —! Mislil sem, da sem jo izgubil! — Nisem pijan! Vsa stvar je odurna pomota! Pustite me pri miru!»

Sprevod se je ustavil. Ljudje so pritisnili bližje. «Napačnega so prijeli —!» «Slaba bo predla možem postave —!» «Skandal —!»

Starejši policaj je nervozno pograbil vstopnico.

«Hinko Brglez — je bral začuden.

«Prej pa je vsakemu pravil, da mu je ime Aleš Blaž!» je mrmral mlajši policaj.

«Tega nisem storil!» je krepko povedal Aleš Blaž.

Starejši policaj je osorno ošinil mlajšega s karajočim pogledom, si natančno ogledal ujetnika in končno dejal tovarišu:

«Ni videti, da bi bil pijan!» — Obrnil se je k Alešu: «Veste kaj, gospod Brglez! Ali veste, kaj bi jaz storil sedajle, če bi bil na vašem mestu? Šel bi in bi si koj kupil nov klobuk! Pa brž bi šel!»

Aleš Blaž je klel, kakor še nikdar ne v vseh petdesetih letih svojega življenja. Klel je po domače, klel po francosko, klel po špansko, klel vso pot do doma, še novega klobuka si ni utegnil kupiti.

«Iz cerkve so me vrgli, s policijo so me iztirali — z mojega lastnega pogreba! Ni bilo dovolj, da so me zane-marjali, dokler sem živel med njimi, ni dovolj, da sem zavoljo teh ljudi prišel v neznosen polajaj, — še to so mi storili! Radoveden sem, kaj bodo prihodnjič počeli z menoj —.

Njegov kelih trpljenja je bil poln do roba. Prekipeval je. Vihar je divjal v njegovi duši, lomil stebre, ki so podpirali njegovo slabotno in nezanesljivo voljo, ruval temelje njegovega mišljenja in hotenja —.

V njegovi duši se je podiralo, rušilo —.

Zavil je krog oga in stopil proti «Trem zvezdam».

«Nisem za življenje! Ne znam živeti. Še nocoj pobrem svoja kopita ter se odpeljem —. V svet pojdem in tam bom izginil —. Niti trenutka več nočem živeti med temi ljudmi.»

Obstal je pri hišnih vratih in hotel prijeti za kljuko.

Pa vrata so se odprla in pred razdraženim Alešem je stala mati Barba v vsej svoji debelosti in obilnosti.

«Oooo —! Dober večer, gospod Brglez! Iskala sem vas že in čakala! Rekli so mi, da ste menda na pogrebu. Dolgo vas ni bilo —! Pa hvala Bogu —! Že sve mislili z Lenko, da ste nama ušli —!»

V.

«Nalij si še kave, Hinko! In vzemi si strdi na kruh in masla!»

Z nežno vsiljivostjo je ponujala Lenka svojemu možu darove bogato obložene mize. Pri zajutruku sta sedela. Ob osmih je sicer že bilo, pa Aleš je rad polenaril in puščal ženici časa dovolj, da je pripravila zajutrak.

Pogledal je po snežnobelih kangljicah in čašah, po krožnikih in po srebrnem namiznem orodju, oko mu je obviselo na vitki vazi, iz katere je kimala sveže utršana roža, zadovoljno si je pogladil brado in povihal brke ter dejal:

«Hvala lepa, Lenka! Bo dovolj!»

Odložil je brisaljko, se prekrižal in vstal.

«Sedaj pa pojdem malo pogledati po gospodarstvu.»

«Le pojdi, Hinko! Pa tudi na vrt malo poglej!»

Lenka je poznala svojega moža in dobro vedela, da tisto «pogledovanje po gospodarstvu» ni bilo druga ko sprehod čez dvorišče, ki se je redno vsako jutro končal na vrtu. Tam je njen gospod in zapovednik prebil svoj čas do obeda, hodil med gredami, in pod drevjem, dadi, bral in sanjaril.

«Bom!»

Poljubil je ženko na čelo, povedal, da bi za obed rad to in ono, poiskal palico in tobačnico ter udobno odkorakal.

in trhljih vrstah laži-naprednih sil, ampak v taboru avtonomistične SLS, ki ni in ne bo nikoli sukala svojega plašča po centralističnem srbijansko-političnem vetru. Radikalna združitev slovenskih naprednjakov pa bo še v boju zoper »naprednjaštvo«, ki od prodaja in trguje s srbijanskimi centralisti za slovensko samostojnost!

Ali so volilci poslali nemške poslance v Beograd, da pomagajo Srbom in Pašiču?

Nekaj čudnega se dogaja že od spomladi v Beogradu. Nemci in Turki pomagajo Srbu-radikalu Pašiču vladati proti Slovincem in Hrvatom. Nasledke tega nemiravnege vladanja v naši slovanski državi čutijo posebej tisti, delavci, obrtniki, železničarji, nižji urzavni nastavitelji, invalidi in vsi mali in srednji stanovi. Kadar hočejo Pašičevi Velesrbi naložiti narodu nove davke, pokličejo na pomoč Nemce in Turke. Ko hočejo naložiti kuluk, zopet morajo nemški in turški poslanci dvigati za Pašiča roke. Nemški poslanci pomagajo velesrbski vladi zvišati takse. Ko je šlo za to, da se ponesrečenim po povodnji v Sloveniji pomaga, so Nemci zopet glasovali z vlado proti pomoči, dasiravno je tudi mnogo nemških volilcev v Celju, v Savinjski dolini, v konjiškem okraju in v Posavju trpelo škodo po povodnji. Iz vsega tega je jasno razvidno, da so se nemški poslanci Schauer, Kraft, Neuner in vsi njihovi tovariši prodali Velesrbi Pašiču. Nemci bi to radi tajili. Ali v državnem zboru se vse na drobno zapiše (steno-grafira). Tako je tudi zapisano v stenografskih zapisnikih narodne skupščine v Beogradu za leto 193, št. 53 XLV redni sestanek dne 29. septembra 1923, od strani 1463 do 1495, da so Schauer in njegovi tovariši vsi glasovali za dvanajstine, za 500 odstot. povišanje zemljiškega davka, za 30 odstot. zvišanje dohodninskega in hišnega ter obrtnega davka. S tem glasovanjem za vlado so Nemci tudi pripomogli do kuluka.

Nemški poslanci bi tudi radi pričeli nove boje med Nemci in Slovenci. Staro protivništvo proti nam ne dopušča, da bi Nemci in Slovenci živeli v miru. Celo vlado bi radi nahujskali proti Slovincem. Schauer je na zborovanjih odkrito hujskal proti avtonomiji Slovenije. Na ta način so se nemški poslanci postavili na stališče, da odobravajo sedanjo vladino gospodarstvo in krivice, ki se godijo našim ljudem.

Nemški poslanci od Schauerja do Krafta nosijo s Pašičevimi radikali in Turki iz Makedonije vso odgovornost za sedanjo krivično vladanje v Beogradu.

Vprašamo vse one volilce na Slov. Štajerskem, ki so 18. marca vrgli krogeljico v 6 (šesto) škrinjico: Ali ste Schauerja v to svrhu poslali v Beograd, da pomaga Srbom in Pašiču proti celumu ljudstvu v Sloveniji?

Mariborski okrajni zastop.

Po preobratu je sedanji sosvet okrajnega zastopa prevzel ceste in drugo gospodarstvo v silno žalostnem položaju. Sedanji sosvet, kateremu načeluje dr. Josip Leskovar, je od leta 1919 do danes storil vse, da se vsaj

Pred vrati je obstal.

Poletno solnce je lezlo že visoko po nebu in oblivalo z blestečo se svetlobo zeleno trato pred hišo, vrt in rdeče strehe gospodarskih poslopij, nad travniki in njivami spodaj v dolini je valovel gorski zrak in gričevje onstran doline je odevala sinja meglica.

«Vroč bo danes!» je zasodil, si napravljaj cigareto in premišljeval, kod naj krene.

Zadovoljnost in mir sta odsevala iz njegovega polnega, rdčkastega lica. Sveže in brezskrbne so bile njegove kretnje. Za deset let se je pomladil, — četudi se je njegov rejeni trebušček bolj in bolj zaokroževal in že zdavnaj popolnoma onemogočil pogled na konice njegovih čevljev.

Če so nebesa mir in sreča, če se človeku v nebesih izpolnijo vse želje, če nima tam nobenih skrbi več, — potem je bil Aleš Blaž v nebesih.

Oženil se je namreč.

Kako je to prišlo, vprašate začudeni? — Čisto enostavno in po vseh zakonih človeške duše.

Kakor neurje izčisti soparno, neznosno ozračje, tako je prizor ob Hinkotovem pogrebu izčistil Alešovo dušo. Že dolgo je ležalo na njegovi duši, — nekaj težkega, soparnega, nevzdržnega, sam ni vedel kaj. Vkljub svoji bistroumnosti ni opazil, da brede vedno globlje v nezno-sen položaj, da se od dne do dne bolj odtujaše ljudem in da je vsemu temu kriv edini pa usodni pogrešek njegovega življenja — izogibal se je družbe, bežal je pred ljudmi, mesto da bi bil šel naravnost med nje.

Dogodek v cerkvi pa je razoral in razbrzdal globodine njegove duše in spravil na dan in v njegovo zavest koprnjenje, ki je dolgo let ležalo tam pritajeno in zatajeno, koprnjenje po nekom, ki bi se nanj oprl v svoji slabosti in zapuščenosti, ki bi ga branil pred krutimi udarci usode, ki bi se zanj briga —

(Dalje prihodnjič).

ceste zboljšajo. Okrajni odbor ni skrbel samo za okrajne ceste, ampak je dajal vsa leta tudi znatne podpore za občinske ceste.

Iz seje sosveta, ki se je vršila dne 27. decembra, poročamo naslednje važnejše zadeve. Razun dr. Rošine so se seje udeležili vsi člani. Celo naša korenina Galunder od Sv. Križa ni manjkala. Iz proračuna za leto 1924 je zanimivo, da se bo v leto 1924 uporabilo za posipanje okrajnih cest nad 9000 kub. met. prodca. Samo za cesto Lajtersber—St. Lenart (do Šikerja) se nasiplje 1800 kub. metrov prodca, na vurberško 1100 m, ptujsko 400, jareninsko 300, framsko 350, jakobsko 300, ruško 830, lovrensko 800 itd. Storili so se važni sklepi glede najbolj uporabljenih cest: lenarske, lovrenske, vurberške, jodlberške, jakobške itd.

Za nameravano novo cesto St. Peter—Duplek ima okrajni zastop že iz lastnih sredstev zbranih 75.000 D. Ko se bo država izjavila pripravljeno, prispevati primerno svoto, se bo začelo tudi z zgradbo te potrebne cestne zveze.

Nadalje se je na predlog dr. Leskovarja in Jakoba Florjančiča ugodilo prošnjam občin Sv. Miklavž, Rogoza, Hoče in Pivola glede na občinsko cesto, ki se pri Šmiklavžu odcepi od ptujske in vodi mimo železniške postaje Hoče na Pohorje. V to svrhu se je djalo v proračun primerno svoto. Ravnotako se je na predlog Jos. Gselmana in Fr. Zebota ugodilo prošnji občin v kamniški okolici in se je občinsko cesto, ki vodi od Urbanove ulice proti Kamnici sprejelo med okrajne. V obeh slučajih bodo prizadete občine in okrajni zastop vse potrebno ukrenili, da se obe cesti čimprej preuredijo v okrajne.

Dr. Leskovar poroča, da je nova cesta Malna—Velka dograjena. Okrajni odbor je iz tekočih sredstev doplačal celo dolg za to cesto. V novem letu bo moral okr. zastop žrtvovati precejšnjo svoto za odkup sveta za novo državno cesto iz St. Ilja do Marije Snežne. Z zgradbo te državne ceste se te dni prične.

Izza časa, ko so v okrajnem zastopu gospodarili sami Nemci in nemškutarji, ima okrajni zastop dolga v iznosu približno 1 milijon kron. Ta dolg so Nemci najeli za avstrijsko vojno posojilo. Ker zahteva mariborska Mestna hranilnica kar 16 odstot. obresti, se je na predlog Viktorja Glaserja sklenilo zvišati okrajne doklade v letu 1924 za 10 odstot. da se bo moglo v bodočem letu odplačati približno 500.000 K. Okrajne doklade znašajo za leto 1924 120 odstot., kar je v primeri z dokladami v drugih okrajih, malo.

V tej seji se je sklenilo znatne podpore za občinske ceste. Na primer občina Sv. Jurij dobi 2500 D, Gradiška 800 D, Kamnica 2000 D, Pobrežje 2500 D itd. Odobrili so se novi tarifi za brodeve na Sladkem vrhu, v Trčovi, Dupleku, a zavrnilo se je tozadevne prošnje za Pecov brod pri Selnici in Oroslov na Dravi, ker sta bila predloga previsoka. Brodarski zadrugi v Dupleku pristopi okrajni zastop kot član z 50 deleži a 500 K.

Požarni brambi v Račah se za nabavo motorne brizgalne prispeva 5000 D, za obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru 5000 D, Dijaški kuhinji in večerji vsaki po 5000 D. Za provizoričnega uradnika se sprejme gospod Nežmah. Nastavljenec okrajnega zastopa se za Novo leto izplača 13. mesečna plača. Na predlog Fr. Zebota se tudi vsem okrajnim cestarjem izplača enaka nagrada. Za napredek živinoreje in drugih panog narodnega gospodarstva prispeva okrajni zastop znatne svote.

Iz tega poročila je razvidno, da je tako mala avtonomna korporacija, kakor je okrajni zastop, storila za napredek naših krajev izvanredno mnogo. Iz tega sledi: Borimo se naprej za avtonomijo Slovenije, da centralističnemu Beogradu naš davčni denar vzamemo in z njim sami gospodarimo.

MEŠANICE TRAV IN DETELJ ZA ZAČASNE TRAVNIKE ZA ŠTIRI- ALI VEČLETNO RABO.

1. Za dobro ilovnato zemljo:	2. Za lahko peščeno zemljo:
5 kg domače detelje	5 kg domače detelje
5 kg nokote	3 kg nokote
12 kg pasje trave	2 kg bele detelje
10 kg francoske pahovke	10 kg pasje trave
4 kg zlatega ovs	12 kg francoske pahovke
6 kg mačjega repa	4 kg zlatega ovs
4 kg laške ljuljke	5 kg angleške ljuljke
4 kg angleške ljuljke	5 kg laške ljuljke
50 kg mešanice	4 kg mačjega repa
	50 kg mešanice
3. Z težko, glinasto zemljo:	4. Za mokrat tla:
4 kg domače detelje	5 kg nokote (močvirne)
3 kg nokote	5 kg švedske detelje
3 kg švedske detelje	12 kg pasje trave
12 kg pasje trave	6 kg francoske pahovke
10 francoske pahovke	6 kg medene trave
6 kg mačjega repa	4 kg lisičjega repa
6 kg travniške bilnice	4 kg šopulje
3 kg laške ljuljke	4 kg mačjega repa
3 kg angleške ljuljke	4 kg travniške bilnice
50 kg mešanice	50 kg mešanice

Mesto druge detelje primešamo za prevlažna tla lucerno, za kamenita tla pa esparzeto, na vlažnem več švedske detelje, v suhih legah pa lahko damo hmeljno lucerno. Na mokrih tleh se sponese mesto navadne nokote, močvirna nokota. Navedeni primeri naj služijo kot splošna navodila, ki se z ozirom na zemljo, pod-

nebje in lego lahko spremenijo. Začasne travnike preorjemo, kakor hitro se košnje poslabšajo. Predno jih na novo obsejemo s travami, jih pustimo zopet po šest let za njive in jih med tem časom obsejemo večkrat z domačo deteljo. Sploh je naprava začasnih travnikov najracionalnejši način obdelovanja travnikov.

Stalne travnike napravljamo najbolj tam, kjer zemljišča preplavlja voda. Nadalje v strmih legah, kjer se zemlja le s težavo obdeluje in kjer dežnica dela škodo z odplavo zemlje. Njive se preosnove v travnike, kjer je mogoče napeljati vodo. V travnike spremenimo tudi vse mokre in močvirne lege, kakor tudi lege na visokih planotah, kjer se poljedelstvo slabo izplača, zemlja pa je vsled vlažnega podnebja ugodna za pridelovanje krme. Končno preuredimo v travnike vsa oddaljena polja, ki jih radi prevelike oddaljenosti težko obdelujemo in lege z zelo težko ilovnato zemljo, ki bi sicer dajala le malo dohodkov.

Stalni travniki morajo biti obsejani z mešanico večletnih trav in detelj ter imeti gosto in trajno rušo. Trave znašajo največ 80 odstotkov, detelje pa 20 odstotkov. Od trav sejemo visoke in nizke, zgodnje in pozne. Med visokimi je najboljša pasja trava, francoska pahovka, travniška lavotka in lisičji rep, med nizkimi pa angleška in laška ljuljka. Samorastle detelje so boljše od vsejanih, osobito dobra je domača detelja, lucerna in nokota. Za napravo stalnih travnikov je zemljo dobro pripraviti. Ne štedimo s semenom, ampak kupimo rajši več in boljša semena, kajti večji stroški pri nakupu se povrnejo pozneje z večjimi dohodki. Na en hektar je treba približno 60 kg mešanice.

Mešanica za stalne travnike.

1. Dobra ilovnata zemlja: 2. Za lahka peščena tla:

4 kg domače detelje	2 kg domače detelje
4 kg nokote	2 kg nokote
12 kg pasje trave	2 kg hmeljne lucerne
12 kg francoske pahovke	2 kg bele detelje
5 kg travniške latovke	10 kg pasje trave
5 kg zlatega ovs	10 kg francoske pahovke
5 kg angleške ljuljke	5 kg travniške latovke
5 kg laške ljuljke	5 kg travniške bilnice
5 kg travniške bilnice	5 kg mačjega repa
3 kg pasjega repa	5 kg angleške ljuljke
	5 kg laške ljuljke
60 kg semena	5 kg zlatega ovs

58 kg semena

3. Za težka glinasta tla: 4. Za mokra tla:

3 kg domače detelje	5 kg močvirne nokote
3 kg nokote	5 kg švedske detelje
3 kg švedske detelje	10 kg pasje trave
10 kg pasje trave	5 kg francoske pahovke
10 kg francoske pahovke	10 kg medene trave
10 kg travniške bilnice	5 kg lisičjega repa
5 kg laške ljuljke	2 kg šopulje
5 kg angleške ljuljke	4 kg navadne latovke
5 kg mačjega repa	6 kg mačjega repa
5 kg pasjega repa	4 kg travniške bilnice
2 kg zlatega ovs	4 kg trstikaste bilnice

61 kg semena

60 kg semena

Največja napaka, ki se čestokrat dogaja je, ako pustimo njive, da se same zaledinijo in jih s tem takorekoč prepustimo svoji usodi. Na takšnih njivah se zaredi mnogo plevla in dobre trave postanejo redke. Takšno ravnanje je nazadnjaško in škodljivo travništvu in živinoreji. Njive je obsejati vselej s primernimi mešanicami detelj in trav. V nekaterih krajih se jejo seneni drob, kar je tudi napačno. V senenem drobu se nahaja polno različnega plevla, katerega s sejanjem razmnožimo. Najbolje storimo, ako seneni drob uporabimo za kompost, s katerim gnojimo pri sajenju v vinogradu ali sadnega drevja. Prav tako se ne smejo uporabljati stara deteljišča za travnike, ne da bi jih poprej preorali in na novo obsejali s travnim semenom. Na takšnih starih deteljiščih zori ves škodljivi in nadležni plevel, ki ga je mogoče zatreti le tedaj, ako deteljišče preorjemo in po okopavinah zasejemo s travnim semenom.

Opešane travnike pripravimo z dobrim gnojenjem in skrbnim obdelovanjem zopet do večje rodovitnosti. Priporoča se, da na takih travnikih po branjanju nasejemo travnega in deteljnega semena na oslabilih mestih. Po sejanju travnik zopet prebranamo. To delo se vrši v zgodnji pomladi. Najboljše pa je upešane travnike preorati, da se zatire različni plevel in pognojena zemlja zaseje z dobro travno mešanico.

S pametnim obdelovanjem travnikov je mogoče zboljšati živinorejo, ki je glavni in najsigurnejši vir vseh dohodkov, osobito pri naših srednjih posestnikih. S tem bomo utrdili ponekod že zelo zrahljane vezi naših kmetijskih gospodarstev in tako prispevali znaten del k procvitu splošnega kmetijstva.

Ivan Štampar, ekonom graščina Ormož.

Naprej na polju ljudske izobrazbe!

V našem narodu je vedno bilo dosti smisla za izobrazbo in napredek. «Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani», tako je sredi preteklega stoletja veliki narodni buditelj škof Slomšek klical našemu ljudstvu.

«Le bistrimo si glave!» S tem povabilom je pred 25 leti stopila pred naš narod Slovenska krščanska socialna zveza. Njeno delo je rodilo obilne in blagonosne sadove. Karkoli eksistira med našim delovnim ljudstvom, med kmeti, obrtniki, delavci in zlasti med mladino prave, istinite in koristne izobrazbe, po veliki večini je delo naše velike izobraževalne organizacije.

Na povabilo Slovenske krščanske socialne zveze ali, kakor se od novega leta imenuje, Prosvetne zveze, se je 27., 28. in 29. decembra zbral v Celju in Mariboru velik broj ukaželjnih mož in mladeničev iz priprostega ljudstva, da poslušajo temeljita in poljudna predavanja narodnogospodarskega, političnega in kulturnega značaja. V Celju je ta narodnogospodarski tečaj vodil poslanec dr. Korošec, v Mariboru pa poslanec dr. Hohnjec.

Na tečajih so se razmotrivala najvažnejša vprašanja iz panoge narodnega gospodarstva. Take reči se učijo po raznih sred. strok. in drugih šolah, naša izobraževalna organizacija pa je hotela z njimi seznaniti tudi zastopnike takozvanih nižjih, delovnih slojev. — Pojem narodnega gospodarstva in vseh njegovih sestavin zgodovinski razvoj gospodarstva, njegove razvojne stopnje po glavni smeri produkcije, po načinu menjalnega prometa, po dolžni poti, ki ga napravijo gospodarske dobrine od njihovega proizvajalca do zavživalca, materialno, denarno, kreditno, domače, mestno, narodno, svetovno gospodarstvo: vse to se je strokovnjaško in poljudno tolmačilo udeležencem tečaja.

Razpravljalo se je o socialni naravi človeka ter o velikem pomenu socialnih edinic (družine, občine, naroda, države), o zvezi narodov, o stanovih in težnjah ter organizacijah kmetijskega in delavskega stanu, o denarstvu, trgovini, prometu in gospodarskih krizah ter končno o bistvu, pomenu in sredstvih kulture.

Čeprav so bili predmeti predavanj po svoji vsebini težki, se je predavateljem posrečilo jih poslušalcem predati in protolmačiti na način, da so velevažno stvarno razumeli, ter so jo duševno prisvojili. To, čemur so se na tečaju priučili, bodo v krajevnih organizacijah porabili tudi drugim v prid.

S tema dvema tečajema je naša štajerska osrednja organizacija izobraževalnih društev in zvez dokazala, kako resnobno pojmuje svojo nalogo. Naj bi tudi krajevne izobraževalne organizacije svojo nalogo smatrale istotako kot svojo narodno in socialno dolžnost.

Naši politični protivniki napovedujejo podvojeno prosvetno delo. Demokratska stranka namerava po vsej Sloveniji organizirati razna predavanja ter v to svrhu nastaviti deset potovalnih učiteljev s stalno plačo. Dr. Zerjav obenem obeta, da bo preskrbel denar za izdajanje raznih brošuric in knjižic, ki bodo kajpada pisane v liberalnem, protislovenskem duhu. To delo bo seveda na vso moč podpiralo demokratsko učiteljstvo, ki se bo v ta namen posluževalo «Sokola».

Vzpričo podvojenega truda in napora od strani demokratov in njim sorodnih strank mora naš sklep ob začetku novega leta se glasiti:

Vse naše izobraževalne organizacije bodo delale ne s podvojeno, marveč s potrojeno silo! Na temelju smernic, začrtanih nam od katoliškega shoda, moramo za vsako ceno naprej!

DELA VCI PRI PROTIDELAVSKI STRANKI.

Delavec iz Ceršaka nam piše:

Da so naši delavci v fabriki organizirani pri demokratski gosposki stranki, je nekaj nezdravega. To se ne more držati in se tudi ne bo držalo. Saj bi itak radi vsi proč od te stranke, ker jih je vendar pred celimo svetom sram. Saj nima ta organizacija nikjer obstanka, kar ni čudno. Saj ni demokratska stranka nikdar delavska stranka in tudi ne bo. Najbrž — ne bomo se motili — so nekateri delavci dobili denar (judežve groše) od bogatih mariborskih in ljubljanskih demokratov, katerega ti kapitalisti lahko dajo, ker imajo bogate banke v rokah. Gre samo za to, da bi dobili glasove za svojo falirano, popolnoma propadlo stranko. Demokrati podpirajo gmotno delavce v Ceršaku, da jim tako mečejo pesek v oči in jih farbarjo. Delavec pa gre hitro na limanice, ker je res v fabriki slabo plačan. Demokratski agitatorji pravijo, če bodete pri nas organizirani, bodete boljše plačani. Pa je vse farbarija. Nikjer skoraj nimajo delavci te demokratske organizacije, pa so boljše plačani skoraj povsod. Le rečimo n. pr. na Sladkem vrhu. Zato pa delavci stran od te stranke! Saj ne bote za judežve groše prodali svoje duše.

Demokrati, posebno njih general v Ceršaku, strašno hujšajo in lažejo na shodih in tudi drugod proti krščanski Ljudski stranki in proti Žebotu. Pravijo, da je naša krščanska stranka proti osemurnemu delavniku, da je Žebot povzročil, da imajo delavci v lajtersberški fabriki manjšo plačo itd. Pa je ravno vse narobe. Naša in samo naša Ljudska stranka je vpeljala osemurni delavnik po takratnem ministru Gostinčarju. Žebot se je potegnil za delavce v Lajtersbergu, da so jim plače povišali za 15 odstotkov. General H. trdi, da je naša stranka najbolj agitirala za vojna posojila, to vendar vsak otrok ve, da so najbolj agitirali za vojna posojila liberalni nemškotarski učitelji, ki so od hiše do hiše hodili in ki so zdaj vsi pri demokratski stranki.

Delavci, odprite vendar enkrat oči in ne dajte se več farbat od te stranke! Zaupajte vendar domačim, poštenim

ljudem, osobito našim voditeljem, ne verjemite pa vendar vsega, kar vam natvezajo razni tuji švindlerji! Varujte se volkov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Slabost in nestalnost sedanje vlade postaja vedno bolj očitna. Med samimi radikalskimi poslanci se je začelo oglašati in nastopati proti korupciji in vsled tega je moral odstopiti najprej minister pravde dr. Laza Markovič, sedaj pa prometni minister dr. Velizar Jančkovič. Ta je bil poseben ljubljenec Pašičev in ob njegovem odstopu se vidi, da se precej močno ruje in dela tudi proti Pašiču. Škoda samo, da so spremembe in homatiije v vladi samo deloma zasluga ljudi čistih rok in da je še vedno mnogo drugih, ki bi sami radi postali ministri ter nadaljevali korupcijo.

Vlado zadnji čas mnogo skrbi govor bolgarskega vladnega predsednika, ki je naglašal, da Makedonija mora postati samostojna. Od bolgarske strani se sicer zatrjuje, da so to samo besede, da ne bi bilo zamere makedonskih nacionalistov, v Beogradu so pa prepričani, da je to plod italijanskega hujškanja.

Beograjski diplomati so začeli delati na obnovi zvez z Rusijo, v Beograd so dospeli celo trije važnejši zastopniki Rusije, na beograjski strani je pa še vedno premalo iskrenosti, kar se vidi zlasti v tem, da vlada še vedno posluša Wranglovce in druge ruske cariste ter jih trpi kot nekako državo v državi. Prej je toliko govorila o njih razorožitvi, sedaj so se pa do zob oboroženi ruski caristi zbrali v Beogradu na shodu, da nastopijo proti obnovi zvez med Jugoslavijo in Rusijo. Vlada je to drzno vmešavanje v naše zadeve mirno gledala in ko so proti temu nastopili srbski republikanski študenti, je te zapirala in preganjala.

Razdor med demokrati je vedno večji in sicer je vedno slabejša struja Pribečevića, ki je izstopil iz glavnega odbora stranke. Srbski demokrat Marinković je izdelal načrt o samoupravah, ki se v mnogih ozirih približuje avtonomističnem stališču. Ta načrt je Pribečević poprej z uspehom pobijal, sedaj ga je pa strankin odbor brez ugovora sprejel. V nedeljo so demokrati zborovali v Zagrebu, da bi pokazali enotnost svoje stranke. Govorila sta sicer Pribečević in Marinković, namen se pa le ni dosegel, ker se pravi demokrati iz Srbije tega shoda sploh niso udeležili.

Radiča še ne bo nazaj. Prišel je sicer na Dunaj, da se od bližje pouči o najnovejših dogodkih doma, policajem, ki ga že čakajo, pa ne mara pasti v pest ter se zopet vrne v London.

Konferenca Male antante.

Prej se je mnogo pisalo, da bo tudi Poljska stopila v Malo antanto ob njeni konferenci, ki se vrši ta mesec v Beogradu, sedaj pa Poljska hiti razglašati na razne strani, da sicer rada podpira mednarodno politiko Male antante, vstop v njo sedaj pa ne smatra ne za dober in ne za potreben.

Razmere v Grčiji

se še niso izčistile. Italijo močno skrbi, da bi Grčija znala stopiti v Malo antanto. Nadalje se mnogo razmišlja o nameri grškega državnika Venizelosa, ki je s svojo stranko zmagal pri volitvah, postaviti princa Pavla Karagorgjeviča, ki ima grško princezo Olgo za svojo ženo, za grškega kralja. Temu bo Italija nasprotovala, ker hoče na vsak način spraviti Grčijo pod svoj vpliv.

FRANCIJA—NEMČIJA—ANGLIJA.

V Angliji pride najbrž do vlade delavske stranke. Ta utegne čimprej skleniti diplomatsko in trgovinsko zvezo z Rusijo ter pospešiti vprašanje razčiščenja odnošajev med Nemčijo in njenimi zmagovalci. Zato bo tekma med Francijo in Anglijo šla naprej. Sicer se Nemčija in Francija deloma pogajata, kako bi spravili sporna vprašanja s sveta, dokler se ne ustoliči v Angliji Macdonald, vodja delavske stranke. Tudi je treba pomisliti, da se leta 1924 vrše nove volitve tako za nemški, kakor za francoski parlament, ki morejo zelo izpremeniti sedanjo politično obiležje teh dežel. Zlasti v Franciji ni izključena večja izprememba, ker se tam ne pripravljajo za naskok zoper Poincaréja, sedanjega vladnega predsednika samo Heriot, ampak tudi skupina sedanjih večine, takozvani millerandovci, na čelu jim poslanec Reynand. Ti imajo tudi glede Nemčije nekoliko drugačne nazore kakor Poincaré in streme v prvi vrsti za gospodarskim sodelovanjem z Nemčijo, so pa tudi politično mnjenja, da Francija ne more prenesti obnem sovražstva Nemčije in tihega nasprotstva Anglije. Te kroge skrbi padanje franka.

Naši poslanci na shodih.

Shodi naših poslancev. 1. Dobova: 6. januarja po rani službi božji — poslanca Krajnc in Bedjanič; 2. Fram: 6. januarja po rani službi božji v društvenih prostorih — poslanec Falež; 3. Razbor nad Loko: 6. januarja po službi božji, ob 11. uri — poslanec Kugovnik; 4. Posreda: 6. januarja po rani sv. maši — poslanec Vrečko; 5. Koprivnica: 6. januarja popoldne ob 3. uri v gostilni gospoda Šerbeca — poslanec Vrečko; 6. Kamnica: 6. januarja po rani sv. maši v cerkveni hiši — poslanec Žebot; 7. Gornji grad po rani sv. maši — poslanec Pušenjak; 8. Selnica ob Dravi: 6. januarja po pozni

sv. maši pri Doplerju — poslanec Žebot; 9. Zavodnje pri Sošanju: 7. januarja po Valentinovem sv. opravilu ob 11. uri — poslanec Krajnc; 10. Laporje: 13. januarja po rani sv. maši v cerkveni hiši — poslanec Falež; 11. Svetinje: 13. januarja po sv. maši — poslanec Bedjanič; 12. Slovenjgradec: 13. januarja v dvorani g. Goll — poslanec Pušenjak.

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 13. januarja ob pol 10. uri predpoldne se vrši v dvorani g. Goll shod SLS. Govori poslanec Vlad. Pušenjak. Pričakuje se obilne udeležbe iz župnij Slov. Gradec, Stari trg, Pameče in Smartno.

St. Janž pri Dravogradu. V nedeljo, dne 30. 1. m. se je vršil pri nas prav dobro obiskan shod SLS, katerega je spretno vodil predsednik krajevne organizacije g. Guzej. Poslanec Pušenjak je poročal o političnem položaju, o delu za doseg avtonomije, o borbi proti krivicam itd. Zborovalci so z zanimanjem in odobravanjem sledili izvajanjem govornika in zahtevali pojasnila glede davkov, vojaških oprostitev, invalidskih podpor, kuluka, cestnih zadev, razgovorov na Krfu itd. Soglasno in z navdušenjem se je sprejel resolucije, v katerih se protestira zoper upeljavo kuluka, se zahteva prepotrebna regulacija potoka Mislinja in povrnitev škode, storjene po vojaštvu leta 1919 ter se Jugoslovanskemu klubu izreka zaupanje s pozivom, da vztraja v borbi za avtonomijo.

PONAREJEVALCI DENARJA.

Ze od nekdanj so ljudje težili za tem, da čimprej in kar najlažje obogate. Poskušajo na različne, tudi nepošteno načine. Eden takih je ponarejanje ali falsificiranje denarja. Ze pred davnim časom so spretni nepoštenjaki ponarejali kovan denar, ko so pa prišli v promet bankovci, je bilo delo sicer nekoliko težje, toda izplačalo se je hitreje. Policijske kronike vseh držav beležijo v zadnjem času silno veliko ponarejevalcev in tudi v naši državi je bilo v zadnjih letih odkritih precej družb, ki so se pečale s tem nevarnim delom. To so bile po navadi manjše družbe, ki so izdelovale zelo slabe bankovce, da se jih je lahko pri natančnejšem pogledu spoznalo. Pred par dnevi pa je policija čisto slučajno odkrila veliko, dobro organizirano družbo, ki je izdelovala izvrstno ponarejene 10 dinarske bankovce, takozvane »kovače«. Družba je bila razpredena po celi državi, v vseh večjih mestih so njeni člani razpečevali ponarejen denar, ki se je pa tiskal izven naše države, v Italiji.

Kako se je družba ustanovila?

Glavni ustanovitelj družbe in razpečevalec bankovcev je Ignac Župančič, doma iz Kraljevice pri Klanjcu na Hrvaškem. On je že od prevrata sem znan kot eden najbolj drznih tihotapcev, ki se je osobito bavil z tihotapstvom kokaina (omotični strup, ki ga nekateri ljudje zavživajo), iz Italije, tja pa je vozil naš tobak. Na ta način je živel razkošno. Ker mu je zadnji čas zmanjkalo sredstev, je začel misliti na nove vire. V Trstu se je spoznal z ribičem Cochini, ki je na njegovo prošnjo poizvedel za ljudi, ki bi bili večji ponarejati jugoslovanske »kovače«, ki so izmed vseh še najbolj pripravi za ponarejanje vsled slabega papirja in slabega tiska. Najprej je Cochini upoznal Župančiča s tipografom Ernestom Peccoro, ki je izdelal kamen za tiskanje in kmalu izdelal s pomočjo nekoga Valenčiča in Gina bankovcev za 60.000 dinarjev, ki pa niso bili za rabo. Zato je družba sklenila, da bo bankovce raje tiskala s strojem in s klišei, ne pa litografirala. Ker so pa rabili za nakup stroja za tiskanje denar, so se obrnili na brivca Matija Piska iz Opčine, ki je v resnici dal denar in osnoval poseben konzorcij. Piska je našel še par oseb, med njimi Angela Košuto, gostilničarja pri Sv. Križu, ki je dal 2000 lir, s katerimi so potem kupili stroj za tiskanje. Treba je bilo dobiti še pripraven kraj, kjer bi lahko delali, ne da bi postali sumljivi. Izbrali so si vas Žeje v bližini Postojne, kjer so našli v hiši posestnika Antona Gorup zavetišče. Sem so prispeli tudi tiskarski delavci Tonino in Adelmo del Bell ter tipograf Karlo Veni. Začeli so takoj z delom in v 14 dneh so natisnili bankovcev v vrednosti 230.000 dinarjev.

Razpečevanje denarja.

Ker jim je zmanjkalo sredstev, so morali natiskani denar spraviti preko meje. Ta posel je prevzel Župančič, kateremu so skrivne poti dobro poznate in spravil denar v Rakek, kjer ga je skril v hiši železniškega čuvaja Gabrenja. Njemu je pustil polovico denarja, da ga spravi v promet, z drugo polovico pa se je sam odpeljal v Zagreb. Tu je dal nekaj zavitkov bankovcev spraviti detektivu Breštovcu, ki jih je skril v kleti, drugi del, okrog 20.000 dinarjev, pa je prodal Srbu Dobrijeviču za 10.000 pravih dinarjev. Dobrijevič je denar spravil v potno košaro ter se odpeljal z njim v Beograd. Na potu pa je imel smolo, ki je spravila celo družbo v roke policiji.

Med tem časom je pa skušal tudi Gabrenja spraviti njemu izročeno svoto v promet. V to svrhu je poslal 24-letnega sina v Ljubljano, kjer si je ta našel zaveznika v mlademu Juliju Lenassi ter v njegovi družini, 60letni materi in tremi mladimi hčerkami: Miro, Justo in Jožico, ki so bile uranice pri raznih podjetjih. Družina Lenassi je denar hitro razpečala, kar so opazili tudi sosedi, ker so se Lenassiji začeli nositi zelo elegantno ter si nabavljati drago pohištvo.

Odkritje in aretacije.

Kakor smo že omenili, je odpotoval Dobrijevič s potno košaro polno bankovcev v Beograd. V Vinkovcih ga pa je opazil v vlaku komisar železniške policije, ki je Dobrijeviča že dalje časa radi tatvine in tihotapstva zasledovala. Aretiral ga je v vlaku, na njegovo potno košaro pa je pozabil. Košara je potem prišla z vlakom v

Beograd, kjer so jo železnice našli v praznem vlaku in jo izročili čuvaju prtljage na kolodvoru; ta je opazil, da štrlijo iz košare bankovci in pohlep po denarju ga je gnal do tega, da je kovčeg odprl in izmaknil par zavitkov. S tem denarjem je šel takoj v mesto nakupovat, toda v neki trgovini so njegov denar prepoznali in ga dali aretirati. Policija je kmalu dognala, da je lastnik košare Dobrijevič, ki se nahaja v zaporu v Vinkovcih. Šef beograjskega kriminalističnega oddelka Popović je dal v njegovo celico zapreti nekega detektiva, ki se je Dobrijeviču potopil, da je zaprt radi poverjenih bankovcev. Dobrijevič mu je kmalu zaupal, da se tudi on boji, da mu ne pridejo na sled, ker je v Zagrebu kupil od nekega Župančiča, katerega je natančno opisal, večjo množino ponarejenih bankovcev. Vsled njegovega izdajstva je prišla policija hitro na sled Župančiču in detektivu so ga aretirali v brzovlaku med Zagrebom in Zidanim mostom, ravno ko je nosil s seboj veliko množino tobaka, katerega je kupil v Zagrebu in ga hotel prethotapiti v Italijo. Župančič je izdal v zaporu celo družbo in takoj nato so sledile v Zagrebu in v Ljubljani obsežne aretacije. Policija je pozaprila vse količaje sumljive osebe. Ob enem sta se odpeljala detektiva Popovič iz Beograda in Zečević iz Zagreba v Italijo, kjer sta stopila v Trstu v stik z italijansko policijo ter z njeno pomočjo izvršila obsežno preiskavo. Ponarejalci so že zvedeli, da je Župančič aretiran, zato pa so orodje poskrili, sami se pa razpršili na vse strani. Policija je pa vendar dobila v roke vse, razven posestnika Gorupa, ki je baje pobegnil v Ameriko. Pri aretiranih so našli mnogo materiala za ponarejevanje, tiskarski stroj je bil pa zakopan na dvorišču Gorupove hiše. Ko sta naša detektiva v Italiji svojo nalogo izvršila, sta se vrnila v našo državo, kjer sedaj vodita nadaljnje preiskave. Glavni osumljenci so že vsi zaprti, toda pomagaveč je bilo še sigurno več in policija bo imela še težko delo, predno se bodo nahajali vsi krivci v rokah pravice.

NAŠE PRIREDITVE.

Orlovski odsek Polzela priredi v nedeljo, dne 6. januarja v dvorani gospoda Cimpermana žaloigro v petih dejanjih »Garcio Moreno«. Pred in po predstavi nastopa domači pevski zbor. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnega orodja. Z ozirom na to, da je tukajšnji odsek šele v prvem razvoju, ter mu je nabava telovadnega orodja takorekoč življenska potreba, prosimo in apeliramo na vse naše prijatelje in somišljenike, da se našemu vabilu v čim večjem številu odzovejo ter s tem pomagajo k čim večjemu moralnemu in gmotnemu uspehu prireditve.

Orlovski odsek v Staremtrgu priredi na sv. Treh kraljev, dne 6. t. m. božično igro »Na betlehemske poljanah« v gostilni Antona Uebl v Starem trgu. Začetek ob 4. uri popoldne.

Šolska prireditev v Narapljah pri Ptujski gori. — Tukaj se je vršila na Štefanovo v šoli veselica s petjem in gledališkimi predstavami na novo postavljenem odru v prid ubogim otrokom domače šole. Obisk je bil prav poveljen in temu odgovarjajoč tudi gmotni uspeh. — Vsa čast in priznanje gre igralcem, ki so, četudi prvič, nastopili nepričakovano sigurno in s tem pokazali, kaj je mogoče doseči za dobro voljo. Nepričakovano poštenost so pokazali ptujski trgovci, gostilničarji, odvetniki itd., ki jih ni mogoče imenoma navajati, predvsem pa trgovci na Ptujski gori g. Traun, ki je z nemalimi žrtvami pripomogel stvari do takega uspeha. — Želimo kmalu zopet kaj takega.

Tedenske novice.

Duhovniške spremembe in vesti. Župnijo Brezje ob Savi je dobil gospod duhovni voditelj (spiritual) na mariborskem bogoslovju Jurhar. Na Jurharjevo mesto v Maribor pride g. kaplan iz Hajdine Skuhala. Na župnijo Gornja Sv. Kungota je bil instaliran tamošnji provizor g. Magdič. Župnija Mala Nedelja je podeljena tamošnjemu provizorju g. Čemžarju. Gospoda župnika na Bučah pri Podčetrniku Jakoba Krajnc je zadelo kap tako, da ne more govoriti.

Prve krajevne organizacije SLS, ki so tajništvu SLS v Mariboru že poslale poročila o sejah in občnih zborih ter naznanile krajevne odbore: 1. Novašitfa, 2. Sv. Frančišek v Savinjski dolini, 3. Sv. Vid pri Ptuj, 4. Smartno na Paki, 5. Sv. Andraž pri Polzeli, 6. Makole, 7. Celje, 8. Studenice, 9. Gorica-Raztez-Anže, 10. Rajhenburg-Stolovnik-Arneš, 11. Senovo-Raštajn-Brezje, 12. Blanca, 13. Sv. Križ pri Ljutomeru, 14. Sromlje, 15. Staritrg pri Slovenj-gradu, 17. Sv. Jurij ob Taboru.

Pucelj zopet straši po Slovenskem Štajerskem. — Pred božičnimi prazniki je gonil Pucelja po ptujski okoličnici in Slovenskih goricah znani harmonika fabrikant od Sv. Urbana Simonič. Na dan nedolžnih otročičev je zboroval Pucelj pri Sv. Urbanu pri Ptuj v gostilni učitelja Ramšaka. Pri Urbanu gospod Pucelj ni imel sreče, shodu je predsedoval naš vrli pristaša Hamersšek in naši ljudje so Puceljevi mesarski izdajici slovenske samostojnosti pošteno izprašali vest. Od Sv. Urbana jo je krevsal Pucelj peš k St. Lovrencu. Nihče ga namreč ni hotel peljati. Pri St. Lovrencu je nastopil poleg Pucelja kot govornik oni podivjani Mermolja, ki je sedaj v najhujši zimi govoril o izvozu sadja in priporočal neko delniško družbo »Panonija«, ki bo nekak drugi samostojni »Ekonom«. Pri Sv. Lovrencu so radovedni poslušalci zbijali šale iz Pucelja in Mermolje, ki sta jim preskrbela s svojim klobasarjenjem mnogo zabave in še to zastoj.

Mariborske novice. Bomba v Götzovi dvorani. — V noči od nedelje na ponedeljek je prebudil prebivalce

Maribora, ki stanujejo v bližini Götzove pivovarne grozen pok. Policija je takoj prihitela na lice mesta in ugotovila, da je nekdo vrzel bombo v Götzovo dvorano. Natančnejša preiskava je dognala, da so dosedaj neznani storilci odprli vrata, ki vodijo na dvorišče dvorane, nato pa je eden od njih razbil šipo na vratih, ki vodijo v dvorano, skozi nastalo odprtino pa je obesil večjo količino ekrazita ali nitroglicerina, zažgal vžigalno vrvico ter nato zbežal. Eksplozija je bila silno močna, škoda pa ni napravila posebne, na dvorani je razbitih kakih 50 šip in vrata, na katerih je bomba eksplodirala, so razdejana. Napad je bil gotovo izveden s tem namenom, da se prepreči Nemcem prireditve silvestrovega večera, katerega je hotel imeti »Männergesangsverein«, ter ga je najbrž uprizorila Orjuna. — V Studencih pri Mariboru je umrla dne 29. decembra gospa Alojzija Kaučič. — Tihotapci v Mariboru so zelo živahni, dasi jim je policija vedno za petami. Preteklo nedeljo se je policiji posrečilo izslediti družbo, ki je tihotapila iz Nemčije in Avstrije kokain, katerega so potem njeni zaupniki razpečevali po Beogradu in Zagrebu. Sedež družbe je bil v Ljubljani, kjer je policija zaprla zobotehniko Sitarja kot vodjo družbe. V Mariboru sta zaprti dve natakariči. — Mestna klavnicarica je dobila novega ravnatelja. Zivinozdravnik gospod Rojko je imenovan na to mesto. — Katoliška omladina je priredila božičnico na novega leta dan v Narodnem domu.

Dr. Fran Jankovič, zdravnik, ordinira od 10. do 1., in od 4. do 5. ure v Razlagovi ulici 13-I, (prejšnja Elizabetina ulica) v Mariboru za privatnike.

Dovolitev selske pošte. Poročilo občinskega urada Gorica pri Pragerskem — okraj Maribor: Pri nas je dovoljena selska pošta iz Pragerskega na Gorico od 1. januarja 1924. Pošta se bo dostavljala vsak ponedeljek, sre do in petek. Dosedanja pošta Račje za občino Gorica odpade.

Novi zvonovi pri Sv. Primožu na Pohorju. Nove zvonove smo težko pričakovali in slednjič dočakali. — Misel nabave novih zvonov je sprožil ravno pred enim letom zaslužni cerkveni ključar Janez Lorenci, pd. Bučevnik. Da bi ljudi bolj podžgal, je obljubil plačati mali zvon sam. Nabiralo naj bi se le za velikega. Ostal nam je namreč po vojni srednji zvon cis ali des. Šli smo z vneto na delo. Posestniki so podpisali lepe svote do 10.000 K, eden celo 20.000 K. Junija smo podpisali pogodbo s trvdko Szabo v Gradcu. Obljubila nam je napraviti do začetka oktobra, pa se ji je delo zakasnilo. Kvaterni teden pred Božičem so prišli zvonovi na postajo Zelen travnik, odkoder jih je čez Radl dal zapeljati g. Lobenwein do Vuzenice, za kar mu iskrena hvala. Na kvaterni četrtek četrtek so ju domači farani iz Vuzenice po težki vožnji potegnili na šentprimoški hrib. Na Štefanovo pa se je vkljub bolj neugodnemu vremenu zbralo precej ljudstva in domače župnije, Vuzenice, Sv. Antona in Pameč k blagoslovljenju, katero je izvršil č. g. dekan Pivec iz Vuzenice, ki je imel tudi primerno pridigo. — Imamo torej zdaj lepo, ubrano, blaglasno zvonjenje v mehkem molakordu as, des, f, kakor je bilo pred vojno. Nova zvona tehtata 620 kg in staneta s carino vred dobrih 55.000 dinarjev, kar je za malo hribovsko župnijo s 440 prebivalci velika svota. Nekoliko so pripomogli farani iz Vuzenice in Sv. Antona, ki večinoma zaradi bližine zahajajo k službi božji semkaj. Letos pa smo popravili tudi zvonik, delo, ki je veljalo župljane 9.000 D, neštete številne vožnje. Poleg že imenovanega cerkvenega ključarja ima za nabavo zvonov največ zaslug tudi drugi ključar Alojz Peruš, ki je z župnim upraviteljem pobiral tudi od hiše do hiše in šel po zvonove do Travnika. — Pa sploh so se župljani izkazali z brezplačnimi vožnjami pri popravi zvonika in znatnimi prispevki za nove zvonove. Sicer bi se ne moglo nabrati tako lepe svote. Nekaj je sicer še na dolgu. Vsem dobrotnikom tisočera hvala!

K dopisu iz Drobline v štev. od 13. decembra smo naknadno ugotovili, da proti gospodu vodji drobtinske šole niso upravičeni nobeni očitki v narodnostnem oziru. Gospod šolski vodja je koroški begunc in je radi svoje slovenske narodnosti že dovolj pretrpel. To radi prinašamo, da ne bo krivice.

Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. poročajo: Za božične praznike nam je poštno ravnateljstvo v Ljubljani naklonilo lepo darilo, namreč četrto poštno zvezo s Ptujem na teden. Vsa županstva so mesca septembra vložila skupno prošnjo na poštno ravnateljstvo za izboljšanje našega slabega poštnege prometa. Zdaj se je naša želja izpolnila. Vozna pošta je bila sicer že lansko leto odpravljena, ker je zahteval andraževski poštar odškodnino, kakoršne poštno ravnateljstvo ni hotelo in tudi ni moglo dati. Zato je zdaj nastavljen poseben sel, ki bo odslej hodil peš na Ptuj v ponedeljek, sredo, petek in soboto; doma pa se bo pošta zanašala na raznašala v torek, četrtek in soboto. »Slovenski Gospodar« prihaja torej po novem redu k nam že v petek popoldne, tako, da ga naročniki, ki se zelo zanimajo zanj, lahko že dobijo in čitajo v petek zvečer. Gotovo pozdravljajo vsi radostno izboljšani poštini red; samo domači pismonoša Joža ga baje ni prav vesel, ker bo moral po novem redu raznašati tudi došle časnike vsem naročnikom. No, naj ga tolaži sladka zavest, da se začne zdaj čas kolin in furežev; in če bo prinesel že v soboto »Slov. Gospodarja«, bo veselje še večje in marsikje bo prejel za pot dobro pečeno klobasico in zraven še kupico rujnega vinca. Kdo bi se branil take popotnice? In veselje bo dvojno.

Kmetska hiralnica v Muretincih. Hiša slovenske gostoljubnosti za celo Spodnje Ptujsko polje bo hiralnica v Muretincih. V tem zavodu bodo našli dom in zavetje vsi oni, ki so žrtvovali za kmete in posestnike zgoraj omenjenih krajev moč svojega telesa v moški dobi. Naša kmetska hiralnica v Muretincih bo hram prave krščanske ljubezni

do bližnjega, bo živa priča visoke inteligence našega do-brega kmetskega ljudstva teh šest župnij, ki bodo s prostovoljnimi vsakoletnimi doneski v živilih vzdrževale ta do-brodelni zavod. Upam in sem prepričan, da bomo mogli že v poletju l. 1924 sprejeti pod streho iz vsake občine vsaj enega reveža, dokler se ne razvije zavod v polnem obsegu. Zavod bo omogočil tudi zdravniku za ta okoliš, zlasti za Haloze, in lekarno, ki si bo stavila nalogo: pomagati siromakom tudi izven hiralnice. Da pa bo delo šlo krepko od rok, zato vabim tudi tukaj vse župane in odbornike, pred vsem pa izvoljene zastopnike občin, na skupščino dne 15. prosinca t. l. ob 10. uri dopoldne k Sv. Marjeti v gostilno g. F. Mikl. Navzoč bo tudi g. okrajni glavar, ki nam je blagohotno obljubil vsestransko svojo pomoč, da se brž uresniči ta načrt. Upam, da bodo s prihodnjim Novim letom že vsi prostori muretinskega gradu zasedeni od siromakov, ki bodo hvaležno pošiljali k Vsemogočnemu prošnje za blagor in dobrobit občin, ki so jim omogočile varno zavetje pred mrzom in prezgodnjim poginom. Dne 15. prosinca torej na svidenje vsi člani hiralničnega odbora, kakor tudi župani in odborniki občin! — Janko Verbanjšek, Sv. Barbara v Halozah.

Enkrat bo tudi potpežljivosti konec! Od Velike Nedelje poročajo: Skoraj bodo štiri leta, odkar je umrl tukajšnji župnik č. g. Jakob Menhart. Ker je že enkrat nekdo v »Slov. Gospodarju« omenil, da njegov sicer krasni spomenik še vedno sameva brez slike, čeravno je kamnosek pustil na spomeniku okvir za sliko, a vendar je še do zdaj ostalo pri starem. Zatorej še enkrat svetujemo dotičnemu, ki je to nalogo prevzel od sorodnikov nepozabnega pokojnika, naj skoraj stori svojo dolžnost, sicer pridemo z imenom na dan. Bolje bo, da stori enkrat nekaj bolj koristnega, kakor da po ves dan tako brez vsega posla poseda v trgovini g. Medika in tam mirne ljudi nadleguje in svoje neumne otrobe veže. — Opazovalec.

Novi zvonovi in nova zastava v Središču. Težko pričakovana nova zvonova smo tudi mi dobili in sicer dva za župno cerkev, enega pa za podružnico. Na praznik Matere božje, dne 8. decembra, so se slovesno prepeljali in drugi dan jih je blagoslovil vlč. g. Valerijan Učak, prior iz Ljubljane. V svojem krasno zamišljenem govoru nam je označil pomen novih zvonov (s posebnim ozirom na napise, ki jih nosijo naši trije zvonovi). Ta slovesnost bo ostala vsem župljanom v najlepšem spominu. Izrednih zaslug si je pridobil tukaj naš č. g. kaplan, ko je s cerkvenima ključarjema pobiral od hiše do hiše denarne prispevke in s tem omogočil nabavo novih zvonov. Bog mu bodi plačnik za vse žrtve! — Na Štefanovo pa je obhajala tukajšnja Marijina družba svoj praznik. Dobila je novo zastavo, ki se je ta dan blagoslovila. Zastava, s krasnima slikama od prejšnje zastave, dela čast č. šolskim sestram v Mariboru. Kumovala je bivša vzorna članica naše Marijine družbe, gospa Otilija Bedjanič, soproga narodnega poslanca g. Bedjaniča.

Napad na starega moža. Od Svetinja pri Ormožu poročajo: Pri nas je nek neznani lopov napadel starčka gospoda Lah v Mihovcih. Imenovani je šel na svoj dom proti večeru iz svojih gor. Za njim je prišel po tistem nek zlobnež in ga je trikrat močno sunil v hrbet in mu s tem prizadel hude bolečine. Pa hvala Bogu, napadeni bo okreval. O napadalcu pa do danes še ni nobene sledi.

Novice iz Loč pri Poljčanah. Igra »Lurška pastirica«, ki jo je priredil Marijin vrtec, se je sijajno obnesla. Prodalo se je oba večera nad 800 vstopnic in ostalo je za katoliške misijone čistega dobička 4200 K. Posebno zahvalo izrekamo tovarni »Drava«, ki nam je prepustila brezplačno dvorano in električno luč in nam je šla sploh velikodušno na roko. — Na Svečnico in drug dan pa nastopijo fantje in dekleta Marijine družbe. Dekleta bodo igrala Sardenkovo »Selski angele«, fantje pa Krekovo »Pravica se je izkazala«. Ločani in njih sosedje se zopet vabijo na veselo svidenje. — Orli so v tednu pred Božičem nabirali za naše dijaštvo. Nabrali so 2360 K, 350 kg fižola in 320 kg krompirja. Bog povrni vsem darovalcem! — Poleg teh veselih novic še eno žalostno! V naših Ločah se je našel nek ostudni denuncijant, ki je našo splošno priljubljenost, od preproste ga ljudstva zelo spoštovano in silno potrpežljivo gospodično poštarico ovadil glavarstvu, da ni izobesila zastave na 1. december. Ležala je takrat bolana v postelji. Ne vemo, kdo je podli denuncijant, samo to mu javno povemo: Bili so časi, ko v Ločah razen pokojnega župnika Kozelja in kaplana Korošaka in gospodč. poštarice ni upal nihče javno pokazati slovensko odločnosti. Poštenim Slovincem se pač tako godi: Nekdaj so jih tožili nemčurji, sedaj pa srburji; oboji pa smrde kot dihurji. Fej te bodi denuncijant.

Kako se gibljemo v Šošanju? Najboljši odgovor na vse nesramne napade na naše organizacije in njihove voditelje, ki so jih bili polni nasprotni listi, je bila zelo dobro uspela božičnica dne 23. decembra v hotelu Union. Jasno je pokazala vsakemu, ki ima kaj lastnih možgan, zlasti dvojce: prvič, kdo ima za seboj ogromno večino vseh slojev ljudstva, saj je bila dvorana pri naši prireditvi nabito polna, dočim je pri podobnih prireditvah nasprotnih društev zevala praznosta; drugič je s celim sporedom glasno pričela, kdo se zares nesebično trudi, da vzgoji mladino k poštenosti in plemenitosti, to so namreč edino naše katoliške organizacije, njim na čelu pa Marijina družba in Orel. Cel spored je obsegal 18 točk in so ga izvajali Marijin vrtec in obojni orlovski naraščaj prav dobro. Zlasti so ugajali ljubki nastopi najmanjših Orličic in Orličev, ki so izvajali lastne vaje izredno pogumno. Dobri so bili tudi govorki in deklamacije ter šalivi nastop: »Zamorčki«, ki ga pa vsled premalega prostora večina ni mogla videti. Višek, vsaj za mladino, pa je bilo obdaro-vanje revnih otrok, katerim je ob svitu krasno ozaljšane božičnega drvesca razdelil blizu 200 daril v obleki in pe-

živu g. kaplan Gril, ki je bil duša cele lepe prireditve. Iskrena hvala vsem dobrotnikom in pa družbenkam, ki so neumorno pobirale prispevke! Od vseh udeležencev si pa išel smrtno sodbo: tako lepo znajo napraviti samo kat. društva! Zato pa starši pošljite svoje otroke v Marijin vrtec in v otroški naraščaj! In še eno si slušal: Sedaj še le vidim, koliko nas je; zato mora pa naš kat. društveni dom, ki se bo še letošnje leto začel graditi, res odgovorjati tej naši moči. Nobenega odlašanja več! Nihče, ki se prištevja k nam, ne sme manjkati pri pripravi za ta naš toli potreben dom. Sram bi moralo biti vsakega, ki bi si upal odreči svojo pomoč. Zato pa na delo vsi, da bomo lahko s ponosom rekli: Naš dom smo gradili brez izjeme vsi! V to pomagaj Bog!

Pretep v Bočni pri Gornjem dradu. Iz Bočne poročajo: Na Stefanovo je prišlo med tukajšnjimi fanti do hudega pretepa. Prepri in pretep sta povzročila Cigalova Anza in Tone. Cigalov Tone se je spozabil celo tako daleč, da je s takozvanim «tritelcom» pretepel svojo lastno mater, ki je prišla mirit. V medsebojnim rovanju in boju je Nošekov Lojz, ki je znan pretepač, z nočem nevarno obdelal Ivana Fricl. Celi pretep je že izročen sodišču v končno poravnavo in določitev zaporne nagrade vsem pretepačem.

Novi zvonovi pri St. Petru na Medvedovem selu. Srčna želja vseh župljanov, zaslišati zopet enkrat zvočenje vseh zvonov, se je v nedeljo, dne 23. decembra izpolnila. Med sviranjem godbe in pokanjem topičev je pripeljal avto dva bronasta zvona do cerkve, kjer sta bila blagoslovljena. Po blagoslovitvi je imel govor g. dekan iz Rogatca, nakar se je vršila slovesna sv. maša. Po maši sta bila zvona potegnjena v zvonik, odkoder sta se v veliko veselje vseh faranov oglasila v kratkem času. Za zvonova so žrtvovali farani 140 tisoč kron.

Hoče. Namesto venca za g. dekana Adam Grušovnika so darovali za dijaško semenišče: g. Gselman Jožef 100 din., tretji red 100 din.

Lkasz darov za »Dijaško večerjo« od 7. novembra do 31. decembra 1923. V denarju: Pokrajinska uprava, oddelk za socialno oskrbo, je zopet nakazala 2500 dinarjev; Belec Franc, Sv. Urban pri Ptuj, je nabral na gostijah: Franc Hauptman-Reza Bračič (Dolič) in Konrad Belec-Marija Kramberger (Ločič) med gosti 350 din.; na sedmini g. Antona Baumana v Pernicah (Sv. Marjeta ob Pesnici) se je nabralo 212,75 din.; na srebrni poroki g. Drozga v Vajgenu 210 din.; poravnava Ulčar-Bregar, Maribor, 200 din.; Maks Volovlek in Eliza Detmar v Ljubnem sta nabrala 195,25 din.; Dekliška zveza pri Sv. Marjeti pod Ptujem račun živil v denarju 180 din.; na blagoslovljenju križa in Marijinega kipa v Pristavi in Stročji vasi (Ljutomer, pos. Anton in Mihael Kikec) 180 din.; mesto venca na grob g. Matilde Rutnik, Sv. Peter pri Mariboru, so darovali: obitelj Štrkl-Kirerjeva 100, Cecilijanci 60, Roza Duh 10, skupaj 170 din.; po 10 Odinarjev so darovali gg.: prof. v p. Hutter Ivan, Sv. Jakob v Rožu, P. Leopold Napotnik, oskrbnik v Svečini, Krošelj Franc, župnik v Mozirju, Korman Jožef, posestnik v M. Puščavi in Pošinger I. v Mariboru (drugi obrok): upravnštvo »Glasnika« je poklonilo Dijaški večerji darove za kruh sv. Antona in sicer: Marzel Marija, Šmartno pri Slovenjgradcu, Franc Slatinšek, posestnik v Podgorju in Neimenovan v Mozirju po 25 din., G. P. v Turščin 10 din., skupaj 855 5 din.; na gostiji Jos. Mesarič-Julijana Lorber, Sv. Ana (Makole) gostje 85 din.; volilo f. č. g. župnika v Majšpergu, Jak. Mariniča, po odbitih stroških 73 din.; na gostiji Olup-Urlep na Žabljeku (Laporje) gostje 53 din.; Mohorjani pri Sp. Sv. Kungoti, M. Meško, Sv. Urban pri Ptuj, in Schlosser, kovač na Zg. Polskavi, vsako po 50 din.; Sert Franjo, rav. učitelj v p., Bednja pri Lepoglavi 25 din.; Rezman Alojzij, stolni kaplan v Mariboru, 15 din.; Seško Konrad, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju, 12,50 din.; dr. Podlesnik M., okrožni zdravnik v Mariboru, 10 din. Na živilih so poklonili: Standerger Alojz, Gačnik, eno vrečo krompirja; Lobnik Anton ml., Orehova vas, 79 kg zelja; Galunder Filip, Sv. Križ, 16 kg zelja; Kronvogel Jože, Jarenina, eno vrečo krompirja in 50 glav zelja; Dekliška zveza Sv. Marjeta pod Ptujem (razum denarja) 1 kg zabele; poslanec Falež je poslal zbirko v Orehovi vsi (9 mernikov krompirja in 150 glav zelja) in v Hotinji vasi (11 mernikov krompirja); na Prihovi so nabrali: tri vreče krompirja, eno vrečo fižola, dve vreči zelja; Visočnik Helena, Sv. Lenart, Hoče, eno vrečo zelja; Sv. Anton v Slov. gor.: nabrano 40 kg fižole, 60 kg pšenice, 120 kg krompirja, 5 kg zabele; pri Sv. uriju v Slov. gor. sta nabrala fanta Berlić Franc in Drešak Franc 300 kg krompirja, en mernik fižole in eno vrečo mešanega žita; v Žičah pa sta nabrala Fras Janžez in Mezgec Alojz dva vagona krompirja in en vagon fižole; Segula Fr., župnik v Makolah, je nabral 122 kg krompirja, 100 kg fižole, okoli 100 kg koruze in pšenice. — Vsem darovalcem se odbor »Dijaške večerje« se najprizadnejše zahvaljuje, želi vsem srečno in veselo novo leto ter prosi, da tudi z naprejem ne pozabite ubogih dijakov, ampak se pri raznih priložnostih spominjate »Dijaške večerje.« Bog živil!

Gospodarstvo.

ZVEPLENI DUH ALI SMRDLIVOST VINA.

Na mnogobrojna vprašanja čitateljev »Slov. Gospodarja«, kako je postopati z vinom, ki je dobilo duh in okus po gnilih jajcih, podajemo v naslednjih vrsticah kratek opis o vzrokih in navodilo o zdravljenju te pogoste vinske bolezni.

Duh po gnilih jajcih ali duh po žveplu (nemški Böckser) izvira od žveplo-vodika (vodikov sulfid), ki nastane v vinu, v katerem se nahajajo večje ali manjše množine, ali pa tudi le sledovi prostega žvepla. Žveplovodik (kemlični znak H₂S) je brezbarven, po gnilih jajcih smrdeč, gorljiv plin, katerega pod močnim pritiskom lahko zgostimo v

tekočino. Razen v vinu se nahaja v plinih, ki jih izpuhtevajo ognjeniki ter se tvori pri trohnenju vseh organskih snovi, ki vsebujejo žveplo.

Manjše množine žveplovodika v vinu ugotovimo tudi na ta način, ako obesimo nad tekočino v sodu ali odprto steklenico trak svinčenega papirja. Svinčen papir je bel ter postane rjav in naposled črn, ako pride z žveplovodikom v dotiko.

Žveplovodik nastane v vinu ponajvečkrat ob koncu vrenja ali pa, ko je vino vrelo že nekaj časa. Vzrok njegovega nastanka je, kakor že omenjeno, navadno žveplo, včasih pa so povzročitelji tudi najnižja bitja ali mikroorganizmi, ki se nahajajo v vinu, v vodi in v nižjih plasteh zraka. Znanstvena raziskovanja so pokazala, da so kvasne glivice, ki povzročajo kipeenje, v stanu predelati ne samo groz dnl sladkor v alkohol in ogljikovo kislino, temveč tudi preobilo množino v moštu se nahajajočega žvepla v žveplovodik. Toda žvepla v prostem ali surovem stanju kvasne glivice vendar ne morejo same razkrojiti. Se le vinski alkohol kot produkt vrenja more raztopiti prosto žveplo, katerega potem kvasne glivice, odnosno stanični protoplazma teh glivic presnavlja v žveplovodik. Drugi del žvepla obdrži protoplazma za se ter ga porablja, akoravno v zelo majhnih količinah, za svojo rast, kajti brez žvepla bi bilo tudi delovanje kvasnih glivic in s tem alkoholno vrenje sploh nemogoče.

Žveplo pride v vinski mošt najčeste, ako smo žveplali vinsko posodo z žvepleni trščicami na platno in žveplo pri gorenju odpada na dno posode. Žveplo pa pride v vinski mošt tudi na ta način, ako smo žveplali od ooidja napadeno grozdje v poznem letnem času in je žveplo obviselo na jagodah. Pri poznem žveplanju, ko so jagode presegle debelost graha, kakor tudi v letih, ko je vreme obzoriti grozdja brez dežja, utegne ostati na jagodah toliko žvepla, da to zadostuje za tvorbo žveplovodika v poznejšem vinu. Celotno pri uporabi najfinejšega azbestnega žvepla more priti žveplo v sod, ako smo vzeli preveliko množino žvepla in ga pustili zgoreti pri pomanjkanju zraka v trdno zamašenem sodu. V tem slučaju udari nekoliko žvepla v obliki finega žveplena prahu na notranje stene sode, kjer se ga more opaziti kot fin žveplov nadih. Če spravimo v takšne sode kipeči mošt, tedaj raztopi alkohol nezgorelo razpršeno žveplo in povzroči smrdljivost vina.

Napačno je torej žveplati sode pod trdno zamašeno pilko in pustiti, da žveplo odpada na dno. Pri žveplanju z žvepleni trščicami na platno je uporabljati žveplano posodico, katero se vtakne zgoraj v sod in odpadajoče žveplo ujame v njo. Pilko v sodu je držati tako dolgo na rahlo, dokler žveplo ne zgori popolnoma. Šele potem, ko smo žico in nezgorjeli del žveplovega traku odstranili iz sode, je pilko zabiti trdno, da žveplov dvokis ne more uhajati.

V letošnji gorki jeseni so mnogi vinorejci žveplali vinske sode pred vsem zato, da bi zadržali burno kipeenje za več dni. Pri tem niso mislili na to, da žveplov dvokis zadrži delovanje kvasnih glivic samo za eden ali dva dni — pozneje pa jih izpodbudi še k večji delavnosti. Pri tem tudi niso upoštevali okolišnosti, da ob nezadostnem pristopu zraka žveplo ne zgori popolnoma ter utegne tako postati povod za tvorbo žveplovodika in povzročiti smrdljivost vina.

Zdravljenje vina, ki smrdi po žveplovodiku, ni združeno z velikimi težavami. Ker je žveplovodik zelo ubežne narave, se porazgubi po daljšem času večinoma sam od sebe. Pri neznatni množini žveplovodika v vinu zadostuje navadno samo enkratno pretakanje v nezažveplane sode, ki so bili malo časa poprej v uporabi. Najboljši so sodi, ki so bili dotlej napolnjeni z zdravim vinom. Če pa je duh po žveplu zelo oster in se nahaja mnogo žveplovodika v vinu, tedaj je vino večkrat zaporedoma zračiti. To storimo na ta način, da ga pretočimo skozi razpršalnik v močno zažveplane sode. Žveplov dvokis izloči iz žveplovodika vso žveplo, katerega je po preteku 2—3 tednov iz vina odstraniti s čiščenjem ali ponovnim pretakanjem, sicer bi izločeno žveplo dalo znova povod k tvoritvi žveplovodika. Dokler mlado vino ni popolnoma čisto, to je v času od glavnega vrenja do približno polovice decembra, smemo z vinom vred pretočiti tudi njegove droži, v poznejšem času pa moramo izvajati strogo ločitev čistega vina od njegovih usedlin.

Po navedenem ravnanju izgubi vino razen žveplovodika obenem tudi mnogo dišečin in alkohola ter postane vsled tega manj vredno. Zategadelj se za takšna vina priporoča uvesti ponovno kipeenje z dodatkom čistorejnih drož in sladkorja. Vse druge manipulacije se vrše na večjo ali manjšo škodo glede kakovosti obolelega vina ter jih je vsled tega rajši opustiti.

Vekoslav Štampar.

Preluknanje kotlov. Z ozirom na številne pritožbe, da financarji sekirajo naše ljudi še vedno s preluknanjem žganjskih kotlov, javimo vsem prizadetim, da je preluknanje kotlov po novem zakonu, ki je stopil 20. novembra 1923 v veljavo, ukinjeno. Ako še kak financar kljub temu luknja kotle, naj vsak prizadeti to takoj javi poslancu svojega okraja. Še enkrat ponavljamo, žganjekuha je za kmetijske posestnike in njihov družine ter delavce prosta. Financarji nimajo od 20. novembra 1923 naprej nobenega opravila več z žganjskimi kotli pri kmetijskih posestnikih.

Kmetijski pouk po deželi na Štajerskem in v Prekmurju. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca januarja 1924 sledeča predavanja: V nedeljo, dne 6. jan. 1924: Vauča vas v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica. V nedeljo, dne 13. januarja 1924: Sv. Jernej, okr. Konjice, o kmetijstvu, Štamberger. Filovci v Prekmurju, o kmetijstvu, Vojsk. Borejci v Prekmurju, o travništvu, Pavlica.

Gospodinjski tečaj pri sestrah križarkah v Beltincih. V malem gradu se prične prve dni po Novem letu gospodinjski tečaj in bo trajal 10 tednov. Kmetijske deklice, 16 stare in zdrave bodo tu imele priliko, v kratkem času se priučiti dobremu gospodinjstvu, predvsem kuhanju, šivanju, likanju, pletenju, v vseh ročnih delih, dalje bodo dobile glavne pojme o vzgoji otrok in vsem domačem delu. Starši, pošljite v zimskem času svoje hčerke v to prekoristno šolo. Priglasiti se je ustmeno ali pismeno pri sestrah križarkah v Beltincih.

Cebelarska podružnica za Maribor in okolico ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 6. januarja 1924 ob 9. uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa v Mariboru, Koroška cesta 26.

Praktikanti (vajenci) na drž. vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejemajo tekom meseca februarja in marca 1924. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo jezikovni in računski pouk, drugače pa delajo z drugimi učenci zavoda praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1924-25 kot redni učenci; v slučaju ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu in so ob zadovoljvem napredovanju oproščeni sprejemnega izpita. Je to najboljša pripravljalnica za resne kmetijske mladeniče s pomanjkljivo predizobrazbo za vstop v prvi letnik prihodnjega šolskega leta; bivši praktikanti so potem navadno najboljši redni učenci. Na celo polo lastnoročno pisane in kolkovane prošnje (kolek 25 dinarjev) za sprejem praktikantov je poslati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 31. januarja 1924 s sledečimi prilogi: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo in 4. spričevalo o navedenosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno.

Sredstvo zoper miši pri jesenski setvi sadnih pešk. Že večkrat je kateri strokovnjak spisal kak poučen članek v »Slov. Gospodarju« o setvi sadnih pešk in povdarjal, da je jesenska setev najboljša. Seveda tudi jaz temu pritrdim, ko bi jesenska setev ne bila združena z neko posebno nepriliko. Gorje peščkam, ako jih ovohajo miši in drugi taki sladkosnedeži, katerim so sadne peške posebna slaščica. Tudi meni se je že zgodilo, da so mi miši do zadnjega zrna uničile jesensko setev. Ko sem nekoč tuhal, kako bi se bilo teh škodljivcev mogoče ubraniti, se domislil, da tukaj pri nas nekateri kmeti poskropijo semensko koruzo s petrolejem predno sejejo, češ, da potem ne pridejo zraven črvi. To bi pa ne bilo napačno, si mislim, tudi pri sadnih peščkah. Gotovo tudi miši ne ljubijo zopernega petrolejskega duha. Posvetoval sem se z nekim tukajšnjim strokovnjakom, a ta mi ni popolnoma pritril, češ, da bi mogoče petrolej slabo vplival na kaljivost semena. A vendar sem lani napravil prvo poskušnjo z gori omenjenim sredstvom. Obneslo se je izvrstno. Vsako zrnce je sklilo, tako, da sem moral pozneje eno tretjino divjakov poruvati, ker so bili pregosti. Ker še dosedaj nobeden strokovnjak ni omenil nebenega sredstva zoper miši, sem si dovolil omeniti to sicer jako preprosto sredstvo. Ferdo Meško, posestnik pri Veliki Nedelji.

Izmenjajte pravočasno 10 dinarske bankovce! — Kakor poročamo zgoraj, se je pojavilo v prometu zelo veliko število ponarejenih 10 dinarskih bankovcev takozvanih kovačev. Ti bankovci bodo vzeti iz prometa do 1. februarja 1924. Po 1. februarju bo zamenjavala te bankovce samo še Narodna banka. Vse one, ki so v posesti tega denarja, opozarjamo in pozivamo, naj izmenjajo te bankovce meseca januarja pri državnih uradih, ker poznejša izmenjava bo združena z velikimi nepotrebnimi neprilikami.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 87—88 D, 100 francoskih frankov stane 450—455 D, za 100 čehoslovaških kron je plačati 259—262 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.123—0.125 D, za 100 laških lir 378 do 381 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6 cent. (1 centim je 1 para).

Dopisi.

Leskovec pri Ptuj. (Goljufiv poštar). Vincenc Stoklas, že večkrat predkaznovan radi tavin si je te dni zopet privoščil. Prišel je v St. Vid pri Ptuj na pošto in se poštarici, ki je šele par dni v tem kraju in ne pozna ljudi, predstavil za poštarja Horvata iz Leskovca. Prosil je poštarico, da naj mu izroči pošto vrečo za Leskovec, da bo pregledal Leskovsko pošto, ker je na potu v Ptuj in rabi neko pismo. Poštarici je bilo znano, da je v Leskovcu za poštarja neki Horvat, ker ga pa ni poznala, je mislila, pač, da je Stoklas poštar ter mu izročila vrečo, iz katere je goljuf izmaknil par peser, vrečo zopet vrnil in odšel. Koj po njegovem odhodu je prišel na pošto poštni sel, ki nosi pošto iz St. Vida v Leskovec in poštarica mu je povedala, da je bil tu že poštar in da je vzel par pisem. Ko pa je sel povedal, da je to nemogoče, ker je leskovski poštar doma, ter ga je nato poštarici natančno orisal spoznali, da je ta lažipoštar bil mladi Vinko Stoklas.

NAROČNINA »SLOV. GOSPODARJA« ZA L. 1924.

»Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 D

za pol leta 16 D

za četrto leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravnštvo »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

ZLATOROG MILO

Bleščeče perilo

dobi gospodinja brez truda le z Zlatorog-milom!
Radi svoje dobre kakovosti niti najmanj ne škoduje perilu!

Kar v potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošiljka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 341, Hrvatska.

V 45 vrstah se izdelujejo testenine »Pekatete.« Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice, onim polži itd., vse pa so tečne, redilne in tako okusne, da jih vsepovsod hvalijo.

SLABOST? SLABO SPANJE? NERVOZNOST?
NEVESELJE DO DELA? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči, kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilje: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana trdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguran, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik trdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrdečo večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši, kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 din., 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 din. in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem cenj. odjemalcem

FRANJO LAH, trgovina z manufakturo, MARIBOR,
Gospodarska ulica 17.

Postelino perie

v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah se dobi samo pri

J. Preac.

manufakturna trgovina Maribor, Glavni trg 15.

MLIN

na Muri, popolnoma nov, letos postavljen, kolo na vodi, mlin na suhem, na tri tečaje (1 par valjarjev in 2 para kamnov), čistilnica, vse v polnem in stalnem obratu, se takoj proda. Cena in vse drugo se poizve pri g. Alojziju Neudauer v Gornji Radgoni, Posojilnica. 16 2—1

Srečno in veselo Novo leto želi vsej cerkveni duhovščini in oskrbnikom

udani

FRANJO CVILAK,
medar in svečar.

„ITO“

najboljša
zobna krema

Dobi se povsod.

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri trdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

Na drobno!

Na debelo!

MALA OZNANILA.

Sprejem na svoje posestvo v službo marljivega, poštenega in v vseh strokah poljedelstva izurjenega šafarja ali majerja z družino, obstoječe iz več delavnih moči proti zelo ugodnim pogojem. V pošteved pridejo samo res zanesljivi in poštenu reflektanti. Nastop mogoč takoj, ali nekoliko pozneje. Ponudbe je staviti z natančnimi družinskimi podatki na naslov: Dr. Alojz Visenjak, odvetnik v Ptuj. 11

Organist, oženjen, dober prvi tenorist, išče službe v novim letom ali s 1. marcem. Naslov v upravnistvu. 14 3—1

Starejši priden majer, kateri se v živinoreji resnično razume in se zna s takimi spricvali izkazati, se takoj išče za ena graščino. Ponudbe se naj pošljejo pod »Stalna služba« na upravnistvo »Slov. Gospodarja«. 3121

Sedemletni deček brez očeta in matere, se da za svojega. Občinski urad v Rogozi, pošta Hoče. 12

Gospod Josip Kendelje, občina in kotar Gjurgjevac, županija Belovar, išče poštenega viničarja, izvedenega v vseh poslih vinograda cepljenega na ameriški trti. Mesto lahko takoj nastopi. Reflektanti naj se zaradi pogovora in eventuelne pogodbe obrnejo pisмено na: Jos. Kendelje, ravnatelj štegnice, Gjurgjevac, Hrvatsko. 10 3—1

Sprejme se zanesljiv mlinar, kateri se razume na kmečkem mlinu in deloma pri mletvi koščic za olje. Plača po dogovoru. Oglasiti se je pri K. Cerneju v Framu, pošta Fram. 1360 3—1

Bukova drva, 1 m dolga, suha, potem ravnotake mehke drve in okrogel les trd in mehek, ter stavljeni les kupi proti takojšnjemu plačilu vedno trdka Vinko Krstan, Maribor, Maistrova ulica št. 13. 1363

Odda se kleparsko delo za pokritje zvonika župne cerkve na Polzeli. Zmanjševalna licitacija dne 14. jan. 1924 ob pol 10. uri na obč. uradu. — Zupanstvo Polzela, dne 28. decembra 1923. — Zupan: Fr. Turnšek. 15

Proda se obsežen vinograd z modernim kletjo in hišo po ugodni ceni. Naslov v upravnistvu. 1

S 15. marcem ali 1. aprilom se išče na deželi pekarija v najem ali zakup. Ponudbe pod »Pekarija« na upravnistvo »Slov. Gosp.« 17

Loveil Cyanin kapsule za lisice, zajamečene na mestu učinkujoče se dobe v lekarni Orožen, Ptuj. 1358 3—1

Hranilnica in posojilnica v Sl. Gradu namerava prodati svojo hišo v Slov. Gradu. Pripravna je za obrtnika ali gostilničarja. Pripada pol orala posestva (travniki in njiva). Cena po dogovoru. Več se izve v uradnih prostorih vsak ponedeljek dopoldne. 1340 4—1

Proda se mlin na Ščavnici, postavljen 1899, z opeko krit, leži na križpotu oddaljen od železnice 1 uro. Ima tri pare kamnov, dela se olje, mesi se s strojem. Dobi se tri orale zemlje. Cena se izve pri posestnici Mariji Trstenjak Sv. Jurij ob Ščavnici, Videm. 1343 2—1

Proda se radi dobave elektromotorja dobro ohranjen gepelj za dva konja z vsemi, k njemu pripadajočimi deli pri Fr. Prislau. Parížlje, Braslavce. 1346 2—1

Cepljene trte, vkoreninjene divjake, sadna drevesca oddaja po nizki ceni, dobro in zanesljivo blago, dokler traja zaloga. Prosim za odgovor znamke. Alojzij Grabar pos. in trtnar Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj. 1326 4—1

Stajerski fižol, orehe, sadje, suhe gobe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah: »Agraria«, veletrgovina z delničnimi pridelki d. z o. z. Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. 1281 8—1

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Göthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne tre za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pisмено pri Francu Slodnjaku, trtničar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najbolj nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Katoliško Slovensko izobraževalno društvo v Artičah. Skliče na sv. Treh kraljev dan dne 6. januarja po sv. maši v župnišču v društveni sobi občini zbor. Na občini zbor se vabijo vsi člani-ke. Odbor kat. slovenskega društva. 3

Svinjske kože

kupuje po najvišjih cenah trdka

JOSIP ROSENBERG, MARIBOR, Slovenska ulica št. 1.

Krojači!

Večja konfekcijska tovarna v Zagrebu išče krojače s takojšnjim vstopom. Plača dobra. Reflektanti naj pustijo svoje naslove v upravi pod šifro »Konfekcija.« Poziv za nastop službe pošljemo takoj pisмено. 1352 3—1

Novoletna darila!

Priporočam vsakovrstne žepne, stenske in budilne ure. Velika izbira nakitja v zlatu in srebru po najnižjih cenah. — Vsa v mojo stroko spodaj oca popravila izvršujem točno in po ceni. Spoštovanjem

LOVRO STOJEC, urar, MARIBOR

735

Jurčičeva ulica 8.

Imaš li solčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

UPORABLJAJ ELZA OBRAZNO POMADO!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

UPORABLJAJ ELZA OBRAZNO POMADO!

Ali so ti roke in obraz očistljivi v zimi in vetru?

UPORABLJAJ ELZA LILIJNO-MLEČNO MILO!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

UPORABLJAJ ELZA LILIJNO-MLEČNO MILO!

Ali se tožiš na izpadanju las, prhuta in osivelost?

UPORABLJAJ ELZA POMADO ZA RAST LAS!

Ali želiš bujne, mehke in lepe lase?

UPORABLJAJ ELZA POMADO ZA RAST LAS!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

TO JE ONO PRAVO!

Išči v vseh poslovnih samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Naročiš naravnost, tako stane s pakovanjem in poštino, če denar naprej ali po povzetju:

2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 din.

2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 d.

4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 40 dinarjev.

Različno: Lilijno mleko 10 dinarjev; brkomaz 4 dinarje; najfinejši Hega-puder dr. Klugerja v velikih originalnih škatljah 25 dinarjev; najfinejši zobni prašek Hega v patent-dozah 15 dinarjev; puder za dame v vrečkah 4 dinarje; zobni prašek v škatljah 4 dinarje, v vrečkah po 3 dinarje; sachet (dišava) za perilo 4 dinarje; šampon za lase 2.50 dinarje; rumenilo za obraz 12 pismov 20 din.; najfinejša parfeme od 20 dinarjev dalje; cvet za lase 25 dinarjev; Elza-katranovo milo 6 dinarjev. Za različne predmete se pakovanje in poština posebej računa.

Na te cene se računa še 10% doplatka. Naročilna pisma adresirati: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

vliwa

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah.

Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

ZAHVALA.

V svojem imenu, kakor tudi v imenu sorodnikov izrekam vsem, ki so našega rajnega g.

Adama Grušovnik,

dekana in nadžupnika v Hočah,

tolažili v dolgotrajni bolezni, ali ga spremljali na njegovi zadnji poti, najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvalim mil. g. dr. Mateku za vso njegovo cerkveno opravilo, mil. g. stolnemu župniku in vsem čč gg. sobratom za udeležbo pri pogrebu, g. dr. Ipavicu za njegovo zdravniško pomoč in tolažbo, občinskim predstojnikom in odbornikom ter cerkvenim ključarjem, požarni brambi, Orlom, Orlicam, Marijinim družbam, tretjerednikom, pevskemu zboru, sploh vsem, ki so se udeležili pogreba v tako obilnem številu. Prosim vse prijatelje in znanke, da ohranijo blagopokojnika v dobrohotnem spominu!

Franc Polak, kaplan.

Nosite čevlje
z Berson gumi potplati.

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gumi potplat cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev istih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarja strokovno pritrditev gumi potplatov z uporabo priloženega Berson-cementa.

Prvevrstni angleški in ostravski koks

za kovaško obrt, industrijo in kurjavo dobavi po najugodnejših cenah. 1315 2—1

Mariborska mestna pilnarna.

—————

Najbolje kupite v trgovini

Jos. Osolin-a v Laškem

manufakturo, Šećerijo, Železnino,
poljedelske stroje l. t. d. l. t. d.

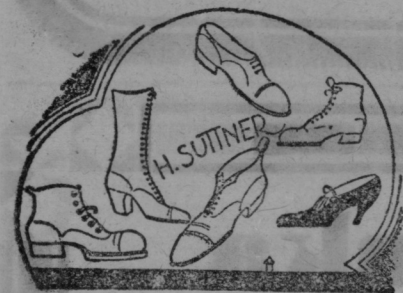
—————

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v lekarni Marija Poinagaj. Čitajte njegove tri knjige o jetiki.

Dobro obuvale je **SUTTNERJEVO OBUVALO**

Ne nadkriljivi v trajnosti in primerni obliki so čevlji za gospode iz močnega finega usnja! Eleganti in moderni čevlji za gospe in dekleta! Dobri in komot nizki čevlji in sandale! Bogata izbira srajc, poramnic (hosensträger) športnih kap nudi vam ilustrovani Suttnerjev cenik, v katerem bode našli različne namizno orodje, škarpje, žepne nože, doze za svačnice in tobak, brivski aparati, nažigalci, verižice, krstne obeske in vse, kar želite za sebe ali za darila.

Tudi pravi Elsa-preparati lekarnarja Eugen V. Feller v Stubiцах kakor Elsa-fluid, Elsa-lilijno-mlečno milo se morajo priložiti radi udobnosti odjemalcev. Zahtevajte krasni katalog, za katerega je treba poslati samo 2 Din. za poštino:

Svetovni odposiljalni tvrdki

SUTTNER, Ljubljana
št. 992, Slovenija.

Somišljeniki inserirajte!

Mlinski kamni

se izdelujejo iz najboljšega prvovrstnega in ostrega trdega kamena, vsake mere, kakršne si kdo želi, dvojne vrste: tudi za žrmlje, ročne mline in viteljne. Strogo preiskušene zmesne, kakor tudi bele kamne, razpošiljam po najnižjih cenah. Fr. Slomšek, posestnik in izdelovatelj mlinskih kamnov, Podgorje št. 20, Sv. Jurij ob juž. žel. 1338 4—1

Harmonike

znamke DRAVA

so najboljše ter prekašajo vse dosedanje izdelke, posebno drage Lubasove.

3vrstne 2krat uglaš. D 2200
3vrstne 3krat uglaš. D 2500
4vrstne 2krat uglaš. D 2600
4vrstne 3krat uglaš. D 3000
Glasovirni akordeon D 4500

Prepričajte se! Naročajo se pri: M. A. Mušič, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 1314 3-1

Pozor! Pozor!

Zenini in neveste!

Došla je velika izbira vsakovrstnega manufakturnega in drugega blaga, katerega kupite najceneje pri tvrdki M. Šumer, Konjice, Slovenija. — Nadalje kupim jajca, go-be in laneno seme po najvišji dnevni ceni. 1313 50—1

M. Rauch, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklenega in porcelanskega blaga ter primerna darila za Božič in Novo leto, kakor: service za kavo, čaj, likere itd. ter raznovrstne kuhinjske posode. — Konkurenčne cene! 1269 6—1

200 kron

na dan lahko vsak zasluži doma v svojem kraju, kdor hoče moje izdelke prodajati. Pošljite mi v pismu za pojasnila svoj naslov in marko za odgovor. Josip Batič, Litija 75. 1288 10—1

„MANA“

tovarna kanditov d. o. z.

glavna zaloga:

Maribor, Stolna ulica 4.

Priporoča vse vrste bonbo-nov, peciva in čokolade po najnižjih tovarniških cenah.

Na drobno! Na debelo!

—————

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

—————

Opeke

vseh vrst

—————

Apno

—————

Cement

—————

Premog

—————

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

—————

Marija BAUMGARTNER

zaloga pohištva

Celje, Gosposka ulica 26

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

Denar naložite
najboljše pri najvarnejše
Spodnještajerski ljudski posojilnici, r. z. n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Preselitveno naznanilo.

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svojo trgovino iz dosedanjega lokala Aleksandrova cesta 23 v nove prostore lastne hiše na vogalu Aleksandrove ceste 42, Meljska cesta 1 ter se najtopleje priporočam.

Moja prizadeva bode, cenjene odjemalce vedno stvarno, kulantno in z jako ugodnimi cenami postreči.

Istočasno voščim tem potom cenjenim odjemalcem srečno in veselo Novo leto!

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Koražija,

trgovina z železnino na drobno in debelo

Aleksandrova c. 42 — Meljska c. 1.

Prva in edina livarna zvonov v Mariboru,
ki je v popolnem obratu.

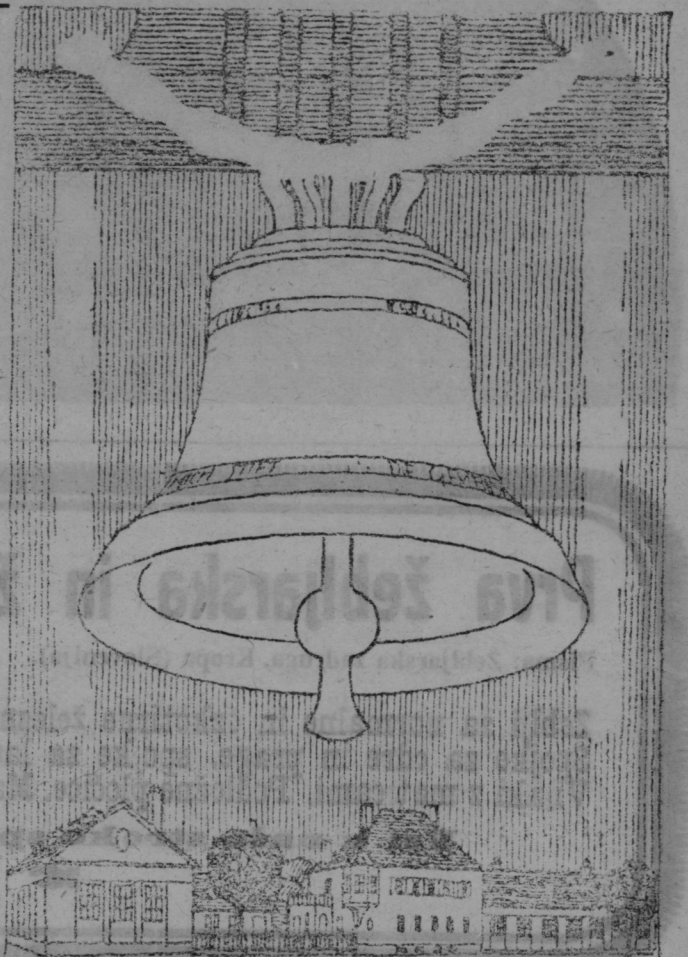
Najnižje cene!

Dosedaj po vojni nad 100.000 kg izdelovanih.

Mnogo priznanj!

Obiščite našo tovarno v Melju, Motherjeva ulica št. 15 in prepričajte se o kakovosti naših izdelkov!

Najboljši material!

INŽ. I. & H. BÜHL, MARIBOR,

Motherjeva ulica 15.

Ustanovljena od Joh. Denzel okoli leta 1800.

Kam naj dam laneno prejo v tkanje?

Samo v tkalnico
demačega platna

„KROSNA“
v Ljubljani

Zrtajskega cesta št. 6, nasproti cerkve
sv. Jožefa

kjer tudi lahko zamenjaš laneno predivo
za lepo domačo platno.

BRZOJAVNE DROGE

zdrave iz bora, smrekve, jelke in mecesa kupuje proti takojšnjemu plačilu

Guido Rütgers, prepojilnica v Hočah

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri 'BELEM VOLU'

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
7% proti trimesečni odpovedi,
7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRIJLA IN
ELEKTRARNA,
DRUŽBA
Z.O.Z

LAŠKO

Slovenija

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 6, II. k.
Filijalka; MARIBOR, Šolska ulica šte. 2.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani trdki

KAROL WORSCHKE

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje !!!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) ZA OTROKE

Kvišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Prijatelj otroški po 6.50 in 7.50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih po 11 din.

b) ZA ODRASLE

Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebesa, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljice 42 din.
Venec pobožnih molitev po 40 din.

Venec pobožnih pesmi 15 din.

Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri 3 din.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src 5 din.

Vir življenja 18 din.

Duša popolna 20 din.

Duša spokorna 20 din.

Bog med nami 12 din.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 din.,
(zlata obreza) 33 dinarjev.

Slava Gospodu 18 dinarjev.

Nebeška hrana I. in II. del 15 din.

Priprava na smrt 16 din.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Somišljeniki, širite naše liste!

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart 2.

Brzojavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolosa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajo železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.